

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXIX Kaina 15 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 2, 1975

Nr. 204

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 585-9500

TAIKAI BŪTŲ GERIAU,

Jeigu Amerika liktų tvirto moralinio vadovavimo simboliu

"The Chicago Tribune" žurnalistas Bob Wiedrich, rašydamas liepos 16 d. apie sovietų-amerikiečių "erdvių spektaklį", la bai įvairiai analizuoja Rytų-Vakarų santykius ir štai ką sako apie pabaltiečius ir Helsinkio konferenciją:

"Galima ginčyti, kad atsakymas pripažinti Rusijos pokarinius teritorinius užgrobtumus nesudarytų jokio skritumo sovietų tironijos pavertiesiems, kad jiems nėra jokios vilties ir Maskva niekad jų nepaleis. Taip pat galima ginčyti, kad Estija ir Latvija, ir Lietuva, ir Čekoslovakija, ir Lenkija, ir Vengrija, ir visos kitos tikrai nėra tokios svarbios, kad vertėtų dėl jų kariauti. Tačiau, galima ir sėkmingai įrodyti, kad atsakymo pripažinti sovietų pavogtos Rytų Europos imperijos rezultatas nebūtinai būtų karas ir, kad pasaulinei taikai gal būtų geriau tarnaujama, jeigu JAV liktų tvirto moralinio vadovavimo ir stipraus įsipareigojimo individualinei laisvei simbolis. Laiko bėgyje Maskva gal gerbtų tvirtą JAV elgesį daugiau negu toki, kuris, neatsižvelgiant į kainą, pasiduoda sovietų reikalavimams mainais su rankų spaudimu erdvėse.

"The Toronto Sun" dienrašio liepos 31 pirmame puslapyje buvo dvi didelės nuotraukos, rodančios kelis tūkstančius pabaltiečių, ukrainiečių ir kitų, demonstruojančių Toronto Narthan Philips aikštėje. Dienraštis plačiai aprašė šį įvykį ir davė Kanas politikų, atvykusių į demonstracijas, kalbų ištraukas. Kitame Toronto dienraštyje "The Toronto Star" tą pačią dieną buvo straipsnis, užvardintas "Trudeau sako, jog yra iliuzija matyti tautų išsilaisvinimą Europos sutartyje". Kanados ministras pirmininkas buvo Helsinkyje žurnalistų užklaustas ar jis galvoja, kad Europos Saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos sutartis paguos tuos, kurie siekia Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės. Ponas Trudeau atsakė: "Be abejo, nėra nieko tekste kuris pakeistų tai, kas yra nuo antrojo pasaulinio karo pabaigos de fakto realybė... būtų iliuzija tikėtis, Ne vien JAV ir Europos spauda atkreipė dėmesį Helsinkio konferencijai. Venezuolos "El Universal" laikraščio rugp. 1, 2 ir 4 d.d. buvo ilgi straipsniai apie Europos Saugumo ir bendradarbiavimo konferenciją. Kiekvieniame straipsnyje buvo paminėta ir pabaltiečių byla. Rugp. 2 laidoje didelėmis, tamsiomis raidėmis buvo išspausdintas Pasaulinės Baltų Santalkos pirmininko Uldis Gravos penkių punktų deklaracija, kurią pabaltiečiai buvo nusivėžę į Helsinkį ir išdalinę įvairių tautų atstovams, spaudai bei suomių publikai. Išspausdindamas šią deklaraciją, Venezuolos laikraštis padarė tai, ko nei vienas kitas iki šiol pasirodęs JAV ar Europos dienraštis nepadarė.

Išvadavo antrą kartą pagrobtą

Buenos Aires. — Policija surado ir išvadavo liepos 31 dieną antrą kartą pagrobtą britą Charles Lockwood. Pirmą kartą jis buvo pagrobtas 1973, ir už jį teroristai gavo 2.5 mil. dolerių. Dabar užtikio jį 20 mylių nuo sostinės. Ji saugojo keturi teroristai. Susisaukdyme visi keturi buvo nušauti. Vienas policininkas buvo sužeistas.

Dviem cigarečių mažiau

WASHINGTONAS. — Pirmą kartą per penkerius metus vidutiniškai amerikiečiai mažiau surūko cigarečių. Tai daug padėjo reklamos. 1974 kiekvienam amerikiečiui teko 4.110 cigarečių, kai 1973 — 4.112.

Tabako pramonė skelbimams ir raginimui rūkyti 1974 išleido 306.8 mil. dol.

"The Baltimore News" (liepos 23) ir "The Chicago Tribune" (liepos 11 d.) talpino ilgesnius straipsnius Pavertę Tautų savaitės proga. Pirmame laikraštyje Henry J. Taylor baltiečių tautų žiaurų likimą ypatingai prisimenė. Antrame laikraštyje Emmet George skiria visą straipsnį Lietuvai. Kalbėdamas apie Kalantos susidėginimą ir demonstracijas, paminė Eltą kaip vieną iš jo informacijos šaltinių. (E.)

Washingtonas. — Prezidentas Fordas iki 1980 metų, jei jis bus išrinktas 1976, numato suorganizuoti 11 milijonų naujų darbų.

George Meany: baltųjų diskriminacija

Washingtonas. — AFL-CIO prezidentas George Meany nedidelei grupei laikraštinių pasakė įsidėmėtus žodžius, kokie paprastai kitų vengiami sakyti — vyksta diskriminacija prieš baltuosius. Jis pasipiktinęs, kad daromos privilegijos juodiesiems, juos specialiai treniruoja, kad užimtų ir atimtų darbus, kur baltasis išdirbęs 15 metų pavaromas, kad galėtų jį atiduoti juodajam. "Aš nesu atsakingas už mūsų protėvius, kurie prieš 125 metus vyko į Afriką ir ten pirkė vergus... Ar mes turime aukoti savo teises ir vaikų ateitį, tik todėl, kad esame balti ir verčiami samdyti kitą tik dėl to, kad jo oda juoda. Tai yra diskriminacija jau iš kitos pusės".

Apie Fordą jis geros nuomonės: tiesus ir atviras žmogus, bet Meany apie jo administraciją to negali pasakyti. Jo ekonominė programa esanti bloga, remia tik didįjį biznį.

Nebus antrojo Vietnamo

Chicago. — Kai Chicagoje lankėsi prezidentas Fordas, su juo padarė pasikalbėjimą "Chicago Sun-Times" kolumnistas Irv Kupcinet. Pasikalbėjimas buvo perduotas per televiziją. Sakė Fordas, kad nėra ko baimintis dėl amerikiečių techniku būvimo buferinėje zonoje Sinajuje. Vid. Rytai nebus antrojo Vietnamo, Amerika neįsivels į ginkluotą konfliktą, jeigu tenai toks būtų.

Portugalų moterys su žuvytėmis ir turgu

Spekuliacija archeologinėmis brangenybėmis

Atėnai. — Graikijoje vis dar pilna vertingų archeologinių radinių. Ypatingai daug antikinių kultūros liekanų Atikos rajone, netoli Atėnų. Dažnai juos užtinka darbininkai, dėdami pamatus naujam namui, ir artojai. Daugelis kaimo gyventojų užsidirba sau pragyvenimui uždraustų radinių pardavimu. Baudos, kurias skiria už tai, labai nedidelės — nuo 1 iki 4 tūkstančių drachmų (iki 40 dol.). Bet pelnosi, žinoma, ne tie, kurie nelegaliai kasinėja ir randa senovinius daiktus. Paprastai juos parduoda beveik veltui. Pelnosi biznieriui, kurie spekuliuoja senienomis. Antikines brangenybes išveža iš šalies ir parduoda trigubai.

Plačiai paplito ir nelegalus pavydėninis brangenybių ieškojimas. Svetimšaliai, privačių jachtų savininkai, prisidengdami pavydėninio sportu, dažnai iš jūros gelmių ištraukia neįkainojamas senienes. Ypač turtingas šiomis brangenybėmis Egėjo jūros dugnas prie apleistų krantų. Tūkstančiai senovinių daiktų patenka į užsienio šalių muziejus ir į privačias kolekcijas.

Archeologai reikalauja, kad valdžia sustiprintų apsaugą tų vietų, kuriose vyksta archeologiniai kasinėjimai Dėlos ir Nakso salose, Kretoje, taip pat Peloponezo ir mikėnų griuvėsiuose.

Valdžia susirūpinusi antikinio meno kontrabanda ir ruošiasi imtis griežtų priemonių apsaugoti šalies paminklus, nusprendė mokėti pinigines premijas tiems, kurie suras senovinių daiktų ir uždėti stambias baudas kontrabandininkams, prekiaujantiems tais daiktais, persekioti nelegaliai kasinėjančius asmenis, geriau organizuoti pajūrio rajonų apsaugą.

Miami. — National Airlines lėktuvų patarnautojos (stewardesės) nuo sekmadienio sustreikavo, ir oro linija nutraukė skraidymus.

Daumanto knyga anglų kalba

Neseniai pasirodė Juozo Daumanto knyga anglų kalba "Partizanai už geležinės uždangos". Ją išvertė Maryland Books drauge su E. J. Harrison. Knyga pavadinata "Fighter for Freedom, Lithuanian Partisans versus the USSR". Knyga kietais viršeliais su aplanku, papuošta nuotraukomis, paruoštomis P. Jurkaus. Šita knyga yra puiki dovana kitataučiams, ypač jaunimui, nes ji puikiai parodo trejų metų lietuvių tautos kovas su okupantu. Išleido Maryland Books, Inc. leidykla, 84-39 90th Street, Woodhaven, NY 11421. 254 psl., kaina 9.95 dol. (E.)

Prieš 20 metų, kai 1955 pirmieji vokiečių belaisviai grįžo iš Rusijos. Apačioje motinos ir žmonos veržėsi prie traukinių, ar negrįžta ir jų sūnūs ar vyrai. Vienas milijonas belaisvių iš Rusijos dar negrįžo, ir apie juos iki šios dienos neturima žinių.

Egiptas ir Izraelis susitarė

Jeruzalė. — Izraelio ir Egipto sutartis turėjo būti pasirašyta vakar. Abi pusės dėl redakcijos sutarė, Izraelio ministerių kabinetas formulavimą patvirtino. Sutarty yra keturi punktai, numato, kur turi eiti nauja demarkacijos linija ir aptarimas, kurioje vietoje ir kiek turės būti Amerikos techniku neutralioji zonoje. Atrodo, kad linijas kontroliuos apie 200 amerikiečių.

Perversmas Peru valstybėje

Lima. — Peru valstybėje įvyko tyli revoliucija, prezidentas gen. Juan Velasco buvo nuverstas ir jo vieton atėjo premjeras ir kariuomenės vadas gen. Francisco Morales Bermudez. Revoliucija įvyko tokiu metu, kai dar nebuvo išskirstę Trečiojo pasaulio 82 kraštų atstovai, suvažiavę į konferenciją. Po to, kai Velasco sužinojo, kad jis nuverstas, parašė savo atsisakymo raštą ir padėjo visiems, kurie su juo bendradarbiavo.

Velasco valdžion pateko taip pat per revoliuciją 1968. Jo laikais Peru pasidarė viena iš labiausiai antiamerikietišku L. Amerikos kraštų ir pradėjo broliautis su Maskva, pirkti iš jų ginklus. Jo i-pėdinis Morales laikomas nuosakiesniu žmogumi, pragmatišku. Laukiama, kad jis bus Amerikai draugiškesnis.

Caracas. — Venezuolos prezidentas Carlos Perez pasirašė parlamento priimtą įstatymą, naftos pramonės nacionalizaciją. Įstatyme numatyta, kad visos kompanijos, dvidešimt viena, iki gruodžio 31 turi perduoti visus įrengimus valdžiai. Žadama atsilųginti. Iš amerikietišku kompanijų, kurios ten turi savo įmones, paminėti: Exxon, Shell, Gulf, Texaco, Mobil. Didžiausiu Venezuolos naftos pirkėju yra Amerika. Laukiama naujų kainų pakilimo.

PORTUGALIJOJ PADĖTIS KOMPLIKUOJASI

Lisabona. — Praėjusį savaitgalį Portugalijos ministras pirmininkas Vasco Goncalves buvo pakeistas kitu, irgi kariškiu, karo laivyno vadu, viceadmiralu Jose Pinheiro de Azevedo. Goncalves nebuvo išvytas, priešingai jam davė kariuomenės štabo viršininko vietą. Tas pareigas iki šiol ėjo prezidentas Francisco Costa Gomes. Tokiu būdu Goncalves žinioje palikta visa kariuomenė.

Negalima pasakyti, kad kariuomenė tokiu paskyrimu patenkinta. Trijų iš keturių kariuomenės rajonų viršininkai atsisakė Goncalves komandos klausyti. Tik vienas pačioj šiaurėj esančio rajono viršininkas gen. Eurico Corvacho liko lojalus naujam viršininkui, bet jo daliniai, nepatenkinti savo vadu ir nori pereiti centrinio rajono viršininko, gen. Carlos Charais žinion. Charais yra vienas devynių, kurie pasirašė atsisakymą prieš Goncalves.

Goncalves žinion nebuvo per-

vesta tik kariuomenės saugumo daliniai. Tų dalinių vadas gen. Otelio Carvalho įsakė saviems kariam neklausyti štabo viršininko.

Apie naująjį premjerą žinių turima nedaug. Žinoma tik, kad jis yra artimas draugas ir prezidento Gomes, ir Goncalves.

Mario Soares, socialistų vadas, konferavo su prezidentu ir pareiškė nepasitenkinimą Goncalves paskyrimu štabo viršininku. Paskyrimas krizę dar labiau padidins, sugadins santykius su NATO nariais ir priartins civilinį karą. Diplomatinuose sluoksniuose paskyrimas kelia dar didesnį susirūpinimą, nes štabo viršininkui būna žinomos visos NATO paslaptys.

Kai kurie kariuomenės vadai žemyne ir salose vėl sualiarmavo dalinius ir protestuoja dėl jiems priemesto Goncalves. Įtempimas buvo jaučiamas ir Lisabonos centre, kai minios pradėjo rinktis prie įstaigų tarnautojų profesinės sąjungos centro. Susidarė du frontai: pro komunistinis ir antikomunistinis. Juos skyrė tik kariniai daliniai. Šeštadienį buvo tos uni-jos vykdomųjų organų rinkimai, ir vėl komunistai rinkimus pralaimėjo: 30 proc. balsavo už juos, o 70 proc. surinko kiti. Idomu, kad būstinę saugojo karo policija, pri-

Amerikiečiai už CIA

Washingtonas. — Visuomenės opinija yra už CIA palikimą. Harris biuro žiniomis, 80 proc. amerikiečių nori, kad CIA būtų palikta, jos nenori tik 6 proc. 47:27 santykiu nori, kad CIA būtų prieinama valdžios aparatų kontrolei, bet kad veikimo metodų ji nevaržytų. 54:29 santykiu mano, kad CIA neturėtų sekti amerikiečių Amerikos teritorijoj.

WASHINGTONAS. — Prez. Fordas įsitikinęs, kad Portugalijoje įvykiai nebūtų tokie įtempti ir komunistų mažuma nebūtų taip aukštai iškilusi galvą, jeigu CIA būtų turėjusi laisvas rankas, nebūtų Kongreso komitetų tampoma ir varžoma jos veikla, rašo "U. S. News" (rug-sėjo 1).

Stiprėja Amerikos - Japonijos draugystė

Tokijo. — Gynybos sekretorius James Schlesingeris lankėsi Japonijoje ir prašė jų, kad jie sustiprintų savo kariuomenę ir artimiau su Amerika bendradarbiautų kariniais štabais. Japonai pažadėjo.

Vos tik buvo paskelbtas artimesnis abiejų kraštų karinis bendradarbiavimas, komunistai, socialistai ir kitos smulkios opozicinės partijos pareiškė nepasitenkinimą. Jos visada priešinosi bet kokiam artimesniam bendradarbiavimui su Washingtonu.

Naminis karas Timor kolonijoje

Darwin, Australija. — Timor kolonijoje viena iš kariaujančių už nepriklausomybę grupių kreipėsi į Australiją, prašydama tarpininkavimo, kad civilinis karas baigtųsi. Sakoma, kad krašto sostinėje, Dili, laikinai ramu.

Timor kolonijoje pusę gyventojų sudaro portugalai, kitą pusę indonezai. Pabėgėliai Australiją pasiekę pasakoja, kad paskutinėmis dienomis užmuštų galėjo būti apie 2,000.

MASKVA. — Nuo Naujųjų Metų ir Sovietų Sąjungoje bus reikalaujama visuose automobiliuose įrengti prisiriškimo diržus.

Mario Soares, Portugalijos socialistų vadas

klausanti gen. Otelio Carvalho, ir laivyno policija, iškima naujam viršininkui Goncalves. Tik jie ir išgelbėjo 53 komunistus iš apsupimo ir minios keršto.

Paskutinėmis dienomis vykdomuosius organus rinko dar kelios unijos — laikraštinkai, farmacistai, bankų tarnautojai, ir čia komunistai dar labiau pralaimėjo, surinko tik 15 procentų balsų.

KALENDORIUS

Rugsėjo 2: šv. Steponas, šv. Kalista; Brutenis, Tugaudė.
Rugsėjo 3: šv. Remaklas, šv. Bronislava; Simputis, Mirga.
Saulė teka 6:16, leidžias 7:24.

ORAS

Daugiausia saulėta, šilta ir drėgna, apie 88 laipsniai.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NEŠIRGTI IR SVEIKTI PAJEGUMO UGDYMAS
JONAS ADOMAVICIUS, M. D.
KELIAS Į SVEIKATĄ, 1601 West Garfield Blvd., Chicago, Ill. 60636

CUKRALIGĖ MŪSŲ TARPE

Cukraligė yra saldus — ty-
lus žmogaus žudytojas.

Max Ellenberg, M.D.

Cukraligė (diabetes mellitus) yra tapusi svarbiausia negerovė šio krašto žmonėms. Ji ne tik dažnėja, bet ir dėl jos atsirandančios komplikacijos kalnais virsta ant nelaimingų cukrininkų. Prieš išrandon Kanadoje 1922 m. insuliną (geriausią ir vienintį teltį krašto vasią nuo cukraligės) mirtis nuo cukraligės paskutinės stadijos (coma) buvo dažnas atsitikimas. Tai kaip taisyklė — cukraligė baigdavosi tada sal-
džiu užmigimu. Cukrininkai dažnai gaudavo įvairius uždegimus, nes saldus kraujas yra gera me-
diaga bakterijoms vystis. Taip pat ir tuberkuliozė pas cukrinin-
kus buvo dažna viešnia. Prieš insulino išradimą, nuo cukrali-
gės žmonės tik laikinai pasitaisy-
davo: jie badaudavo ir visai su-
nykdavo. Tada cukrinę ligą žmo-
nės mažiau perduodavo savo vai-
kams — jie nespėdavo vaikų su-
silaukti. Nešios moterys cukri-
ninkės kartu su nepagimdymais
kūdikiais mirėdavo — 50 proc. jų
krisdavo nuo cukraligės dalgiu.
Jei vaikas tapdavo cukrininku —
beveik niekada nesulaukdavo su
augusiojo metų — saldus dalgis
juos nukirdavo. Tai buvo tikra
saldžioji žmoniapiūtė.

Insulinas išgelbėjo cukrininkus

Insulinas yra skaidri, bespalvė
vandeninė ištirpusi kasos
(pankreas) tam tikrų vietų —
langerhanso salėlių. Ji susideda
iš baltymų ir veiklios medžiagos
(hormono), kuri veikia cukraus
medžiagos apykaitą — sumažina
cukraus kiekį kraujyje. Todėl sek-
mingai vartojama cukrininkams
gydyti — jų vargas yra padidė-
jęs cukraus kiekis kraujyje. Jis
pakelia kūno jėgas suaudoti cukrų —
angliavandžius — car-
bohydrates. Tada sumažėja cuk-
raus kiekis kraujyje, pranyksta
cukrus šlapime, išnyksta nuo-
dingumo ženklai — pranyksta a-
cetonas šlapime ir dingsta visi
kliniškieji reiškiniai cukraligės.

Idomu, kad vienintelis Lietu-
vos pilietis, gyvenęs Kaune, A-
leksote yra atžymėtas pasaulinių
garsenybių — gydytojų tarpe,
knygoje The American Illustra-
ted Dictionary, pusl. 899, Oscar
Minkowski, Lithuanian physi-
cian in Wiesbaden, 1858-1931.
Jo vardo gatvė yra Kaune-Alek-
sote, paliai Nemuna. Jis buvo
žydas, mirė Vokietijoje. Jis 1889
susekė, kad šunims suėdus kasą
(pankreas), sumažėdavo jų krau-
juje cukrus. Vardas vaisto INSU-
LINE buvo pirmą kartą mini-
mas 1909 m. Meyerio. Jis manė
tada, kad tai gali būti vidinės
sekrecijos padaras iš kasos. Jo te-
orija vadovaudamasis dirbo mū-
siškis Minkowski. Tik 1922 m.
Kanadoje, Macleod laboratorijoje
Banting ir Best surado — išdir-
bo INSULINĄ vartojimui nuo
cukraligės. Tiek metų praėjo —
žmonija kankino mirtinai cukra-
ligę. Staiga atsivėrė išgydymas
cukrininkams. Ir tas įvykis dar
taip neseniai — mūsų laikais.
Baisu žiūrėti buvo į mirstančius
nuo cukraligės per karą Lietuvoje,
kai nebuvo galima gauti insu-
lino.

Kai insulinas tapo vaistu dia-
betikams — cukrininkams, pa-
gerėjo tokių ligonių padėtis. Da-
bar labai retai žmogus miršta
nuo diabetinės (cukraligės) ko-
mos (coma). O jei dabar tokie
ir užmiega saldžiu amžinu mie-
gu — tai esti kalta tokio ligonio
prižiūrėtojas. Nedovanotina da-
bar yra cukrininko mirtis dėl ko-
mos. Dabar cukrininkės moteriš-
kės dažnai pastoja ir sveikai sa-
vus kūdikius išnešioja ir pagim-

do. Kiekviena didesnė ligoninė
turi savo cukraligę sergančioms
nėščioms moteriškėms specialią
klinika. Dabar nė kiek nedažniau
gauna uždegimą bei tuberkulio-
zė diabetikas už nediabetika.

Tik atrodė, kad insulinas
prašalino pavojų cukrininkams

Toli gražu insulinas dar ne-
prašalino visų cukrininko vargų.
Bet insulinas išgelbėjo žmones
nuo tikros mirties. Ilgiau cukri-
ninkams gyvenant ir insulino i-
mant, pradėjo gausėti tokių ligo-
nių susirgimai įvairiomis cukra-
ligės komplikacijomis. Taip ir ga-
vosi, kad cukraligė tapo šiam
krašte pirmoji negerumų teikian-
ti liga. Cukraligę sergantieji daž-
niausiai šiam krašte apanka. Pir-
moji akluo priežastis ir yra ta li-
ga. Pusė visų širdies atakų atsi-
tinka kaip diabeto komplikacijos —
cukraligė sukelia sklerozę šir-
dies kraujagyslių. Trys ketvirta-
daliai visų paralyžių (strokių)
gaunasi dėl cukraligės šiam
krašte. Penki galūnių (kojų) nu-
piovimai (amputacijos) iš šešių
padaromi diabetikams. Jauni di-
abetikai dažniausiai miršta dėl
cukraligės pakenktų inkstų (dia-
betic nephropathy). Įvairūs ner-
vų pakenkimai cukrininkams
(diabetic neuropathy) yra daž-
na negerovė. Vis dar 6 proc. vaikų
cukrininkų pagimdyti miršta.

Šalia tų vargų, cukrininkams
ilgiau gyvenant, atsirandančių
prisidėjo kita negerovė: cukrinin-
kų skaičius baisesi gausėja

Kodėl gausėja cukrininkų skaičius

Viena, kad dabar tiksliau to-
kie ligoniai susekami. Antra, kad
gausėjant žmonių skaičiui, dau-
ginasi jų tarpe ir cukrininkai.
Daugiausia dabar cukraligę atsi-
dama vyresnio amžiaus žmonių
tarpe. Net 90 proc. naujų cukri-
ninkų atsiranda suaugusiųjų tarpe.
Dabar žinomi tikri būdai su-
sekimui paslėptos cukraligės.
Anksčiau tokia liga būdavo daž-
nai pražiūrima. Medicina sužino-
jo apatinti cukraligę ne vien iš
padidinto cukraus kiekio krauju-
je.

Marija Bosienė Lietuvio sodyboje.
Chicagoje, gamina skanų ir neriebų
maistą. Nuotr. M. Nagio

Nuo insulino išradimo jau tre-
čia generacija mato saulės švie-
są. Tokio dalyko nebūtų įvykę,
jei neturėtume insulino. Tik 6
proc. naujų žmonių iš cukrininkų
dabar dar miršta. Paveldėję cu-
kraligę iš ta liga sergančiųjų mo-
tinių, nemirė vaikai auga, vedasi
ir susilaukia savų vaikų. Jų tarpe
cukrininkų esti didelis nuosimtis.

Nepamirškime, kad cukraligė
nėra vien mediciniška sunkeny-
nė. Ji yra ir visuomeninė negero-
vė. Išvėlia socialinės — ekono-
minės negerovės šioj ligoj. Gau-
nasi sunkumai ieškant darbo, tu-
rima trukdymų sveikatą bei gy-
vybę apdraudžiant.

Cukraligė — penktoji giltinė

Statistškai cukraligė yra penk-
toji liga, iš eilės savo sunkumu
priešaukianti žmogui mirtį. Ne-

Pulk. Ambraziejus kartu su savo žmona Lietuvio sodyboje. Chicagoje
Nuotr. M. Nagio

gerai, kad antroji mirties priežas-
tis neminima mirties pažymėji-
muose. Sakyme, žmogus mirš-
ta nuo cukraligės, prisauktos šir-
dies atakos. Tada tik širdis ataka
žymima, kaip mirties priežas-
tis, visai nepamirinant cukrinės li-
gos. Jei teisingai būtų žymimos
mirties priežastys, cukraligė bū-
tų dar aršesnė mirtininkė statis-
tikoje. Tada tikrai ji būtų antra
iš eilės giltinė. Šią tiesą, ne-
maloniai visiems, reikia plačiai pa-
skleisti žmonėse. Tada jie imtų
rūpestingiau gydytis ir energin-
giau stengtųsi pildyti gydytojų
patarimus: tikrintųsi pas gydyto-
jus dėl paslėptos cukraligės buvi-
mo.

Cukraligė yra viso amžiaus liga

Cukraligė yra nepagydoma li-
ga. Ji yra tik sukontroliuojama —
aptvarkoma. Kartą nustatyta —
ji pas žmogų randasi 24 valan-
das paroje — ir taip kiekvieną
dieną per visą žmogaus amžių.
Visada ligonis turi turėti ryšį su
gydytoju sirgdamas cukralige,
nes nuolat kas nors nutinka toje
ligoje. Už tai kiekvienas cukri-
ninkas turi žinoti apie cukraligę
tiek, kiek gydytojas žino. Žino-
ma, ne mokslišku žinių pacien-
tas turi tiek kiek gydytojas turė-
ti, bet praktišku. Pacientas turi
žinoti viską apie cukraligę iš
praktiškosios pusės. Gydytojas
turi išmokyti pacientą tinkamos
savęs priežiūros. Tik tada galima
tikėtis šiojio tokio pagerėjimo
šioje negalėje.

Išvada. Cukraligė yra dažna
negerovė. Ji kartais būna paslėp-
tusi, o vis tiek žmogui kenkia. Ji
pirmoji žudikė. Už tai ne laikas
tada rūpintis cukralige, kai dėl
jos reikia koją nuplauti ar dėl
per ją gautos širdies atakos an-
t lentos gulėti. Veltui yra tikrini-
mi dėl cukraligės žmonės. Pas
kiekvieną gydytoją kiekvienas
mūsiškis turi pastikrinti save
dėl galimos paslėptos cukraligės.
Vis vien reikės gydytis savo gydy-
tojo priežiūroje — todėl nėra ko
lakyti, kur veltui tikrinama.
Daugiau apie tai — kitą kartą.

Pasiskaityti. Internist Reporter,
August 1975.

TEISINGA PATARIMĄ IGYVENDINK — SVEIKESNIS BOSI

PENKERIOPAS SURIEBĖJUSIO KRAUJO LIESINIMAS

Klausimas. Maloniai prašau
Gerb. Daktarą paaiškinti apie rie-
baus kraujo liesinimą. Mano dau-
taras rado, kad aš turiu daug
cholesterolio kraujuje. Dėvė kap-
sulių ir patarė riebiai nevalgyti.
Ar daugiau reikia kas nors dary-
ti, nes mano kraujas heliesėja.
Dekoju iš anksto.

Atsakymas. Perriebus kraujas
vadinasi medicinoje HYPERLI-
PIDEMIA. Perriebus kraujas tu-
ri būti gydomas visada, ypač tais
atvejais, kai riebaus kraujo savi-
ninkas yra turėjęs kraujo gim-
ninių mirusių ar sergančių šir-
dies kraujagyslių priskretimu —
sklerozę. Tik gydymas turi būti
pradėtas tik tada, kai susekta (at-
likta tam tikras kraujo riebumo
tyrimas), kuria iš penkių kraujo

riebumo, rūšimi pacientas nega-
liuoja. Mat, vienam pakyla tri-
glyceridų kiekis, kitam tik chole-
sterolio, trečiam įvairioje kombi-

LIETUVIAI CALIFORNIJOJ

KONCERTAS JAUNIMUI PAREMTI

Los Angeles lietuviai šių metų
kultūrinės veiklos sezoną pradeda
viešnios iš Chicago solistės Prau-
rimės Ragienės koncertu, kuris
įvyks rugsėjo 13 (šeštadienį), 7-30
val. vakare Santa Monica Bay
Woman's Club salėje (Wilshire
ir 4-tą gatvę Santa Monicaje).
Visas koncerto pelnas skiriamas
Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongre-
so labui. Šiam tikslui viešnia
solistė paaukvoja ir savo honorarą.

Solistė Praurimė Ragienė, kurios
koncertą Californijos lietuviams
rugsėjo 13 organizuoja Lietuvių
Bendruomenės apylinkė. Pelnas
skiriamas PLJ kongresui.

Solistė Praurimė Krasauskaitė-
Ragienė, lyriškai dramatinis sop-
ranas, dar niekada negirdėta da-
na mylinčioj lietuvių publikoj
Californijoje, savo sėkmingais
koncertais rytuose yra tapusi vie-
na iš žinomųjų ir pamėgtųjų so-
listių Amerikoje. Su pasisekimu
ji yra dainavusi lietuvių ir ame-
rikiečių publikai, atlikusi progra-
mas daugelio organizacijų paren-
gimuose, turėjusi savo rečitalių,
didesnius vaidmenis atlikusi C.
Debussy "Sūnus palaidūnas" (Lia
vaidmeny), G. Bizet "Carmen"
(Fraskita vaidmeny) ir kt.

Muzikos kritikas kompozitorius
Vladas Jakubėnas po vieno jos
rečitalio Chicagoje ilgesnėje re-
cenzijoje "Drauge" Ragienės at-
likta programa tokiomis išsireiški-
mais: "...teko nustebti dėl jos
nelauktai įtikinančio skambesio",
"atlikta puikiai", "atlikta ypatinga
nuotaika ir švelniais niuan-
sais", "vokaliskai sunkūs nume-
riai...parodė solistės balsinį su-
brandimą" ir t.t.

I koncertą Californijon solistė
atvyksta su nauju, originaliai
paruoštu repertuaru, ir pateiks
staigmenų šio koncerto auditori-
jai. Jos repertuaran įtrauktos tarp-
tatinio garso kompozitorius dai-
nos ir arijos (Grieg, Verdi, Korn-
gold) daugiausiai ne iš tų vadi-
namų "populiariųjų", bet parink-
tos jos balsinėms savybėms ir

nacijoje tos riebalų rūšys keičia-
si. Reikia šalinti visas kitas ligas
vedančias prie kraujo suriebėji-
mo (gūžio liaukos nepakanka-
mas veikimas, cukraligė, inkstu
ligos...). Svarbiausias perriebaus
kraujo gydymas yra tinkamas
maistas. Už tai reikia savą asme-
nybę brandinti iki normalaus
žmogaus lygio: tik tada žmogus
pajėgus pildyti gydytojo nuta-
rimus.

Kraujo suriebėjimo priežastys
gali būti: prigimtos igtos dėl
netikstos mitybos ar gautos dėl
riebėjimą kraujo sukeliančios li-
gos: gūžio liaukos susilpimas (hy-
pothyroidism), baltymų apykai-
tos suirimas (dysproteinemia),
inkstų liga (nephrotic synd-
rome), kepenų cirozė, nesutur-
kytas reikamai diabetas. Gydy-
mas turi būti atsakančias. Dau-
giau apie tai — kitą kartą.

interpretacijoms niuansams iš-
ryškinti. Naujas dalykas — kad
Ragienė savo koncertuose atlieka
ir žymiąjį lietuvių ir estų kompo-
zitorių kūrinys. Tarp lietuvių
kompozitorių girdėsime ir kalifor-
niečių — Gudauskienės, Metrikie-
nės, Budriūno — muziką, sukurta
Ales Nakaitės, Orentaitės, Lem-
berto žodžiams.

Laukiama gausaus jaunimo at-
silankymo, nes jų naudai šis kon-
certas organizuojamas.

Akompanuos pianistė Raimon-
da Apeikytė, ka tik grįžusi iš
sėkmingos koncertinės išvykos į
Pietų Ameriką.

Solistės Ragienės koncertą ruo-
šia LB Santa Monica-Vakaru
Los Angeles apylinkė.

Jk.

Neverkim — kitur brangiau ir blogiau

Amerikoje žmonės skundžiasi,
kad žemės ūkio produktų kainos
pakyta keliais centais.

Žemės ūkio darbininkų atly-
ginimai daug mažesni už in-
dustrijos. Daug pramonės dar-
bininkų gauna 6-10 dolerių į
valandą. Žemės ūkio darbinin-
kai, daugiausia meksikiečiai,
gauna \$2.25 į valandą.

Vergijos dvasia gyva. Nori-
ma daug pelnyti, vairuoti brangų
rykledaką, gyventi ne name,
bet rezidencijoje, bet už žemės
ūkio produktus mokėti tik cen-
tus.

Žemės ūkio produktų kainos
Amerikoje iki gegužės pabaigos
pakilo 8-10%. Argentinoje —
67%. Anglijoje — 27%, Italijoje
— 22%, Japonijoje — 16%, Danijoje
— 14. Tik Vokietijoje ir Austr-
lijos žemės ūkio produktai paki-
lo kiek mažiau nei Amerikoje.
Bendras pragyvenimo kainų pa-
kilimas šiame krašte siekia 4%
iki gegužės pabaigos.

Baimintis dėl maisto kainų
kilimo, kad rusams parduoda
grūdų, nėra pagrindo. Kainos
pakils labai nežymiai — sako
Žemės ūkio sekretorius Earl
Butz.

WINDERS MEDICAL ARTS.
3213 W. 63rd Street
Tel. WA 5-4787

DIABETINIS MAISTAS IR
GAMINIAI
PRISTATYMAS NEMOKAMAI
Mes patefonuosis jūų gydytoju

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5-7232
RADIO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAIŠYMAS
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJS APARATŲ
SPALVOTOS TELEVIZIJS APARATAI

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
4545 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LU 5-9500

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily,
except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter
by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates: \$25.00 — Chicago and Cook County, Illinois.
Elsewhere in U.S.A. \$23.00. Canada \$25.00. Foreign
Countries — \$26.00.

	Chicago, Cook, Ill.	\$25.00	\$15.00	\$10.00	\$5.00
Kanadoje		25.00	15.00	10.00	5.50
Kitur		23.00	13.00	9.00	4.50
Užsienyje		26.00	16.00	10.50	6.50
Savaitinis		16.00	8.50	—	—

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas pre-
numeratas nusiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skai-
tytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada
skaitytas yra užsimokėjęs.

Redakcija straipsnius taisy savo
nuožiūra. Nesunaudojti straipsnių
nesaugo, juos grąžina tik iš anks-
to susitarus. Redakcija už skelbi-
mų turinį neatsako. Skelbimų kai-
mos prisiunčiamos gavus prašymą.

This publication is available in microfilm from:
XEROX UNIVERSITY MICROFILMS
300 Zeeb Road, Ann Arbor, Mich. 48106

Tel. PR 8-3239

DR. ANNA BALIUNAS

2858 West 63rd Street
AKT. AUSU. NOSIES IR
GERKLES LIGOS
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

Akusheris ir moterų ligų
Ginekologinė Chirurgija
6440 So. Pulaski Road (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446
8067 W. 63 Pl., Justice, Ill. 589-0500
Pirmia ligonius pagal susitarimą
Jei neatsiliepia, skambinti 874-8015

DR. VL. BLAZYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Ave.
Val. pirm., antr., ketv. ir ketvirtad.
6 iki 7:30 val. vakaro
Seštad. nuo 2 iki 3:30 val.
Pagal susitarimą.
Ofiso telef. WA 5-2670
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2285

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1 iki 7 popiet.
antr., penkt. 1-5. treč. ir sešt. tik
susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabineto perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 4-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. ir
ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penk-
tad. 10-4. Seštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6800

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS
Specialybė — Nervų ir
Emocinės Ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6440 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. GI 8-6878

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUŠERIA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei ne-
atsiliepia, skambinti: MI 1-0001.

Tel. — BE 3-5888

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akty Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso telef. PR 8-2220

DR. JANINA JAKSEVICIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. A. IENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. V. JUCAS

489-4441 — LO 1-4605
Jei neatsiliepia 561-1070
0808 LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai: 1002 No. Western Avenue
5214 No. Western Avenue
Valandos pagal susitarimą

Val. telefonai 653-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 40th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir
seštad. tik susitarus.

Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4128

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. val.
Išskyrus trečiadienį
Seštadienį 12 ir 4 val. popiet.

DR. WALTER J. KIRSTUK

(Lietuvie gydytojas)
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir ketv.
penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8
val. vak. Seštad. 12-2 val. p. p.
trečiad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS
MEDICININIS IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 val. 22
iki 1 val. popiet.
Ofiso telef. 7-1168
Rezid. telef. 239-2919

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9601

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(27-08 ir Campbell Ave.) — Cicero
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
Nuo 8 iki 7 val. p. p.
Tik susitarus

Tel. — 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKTY LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
411 N. WABASH AVE.
4204 N. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DARBAS IR KASDIENYBĖ

I mokyklas grįžta milijonai jaunimo. Jų tarpe tūkstančiai keturių šeimų vaikų. Mokyklose vieni išmokys daugiau, kiti mažiau, o treči visi vienokios ar kitokios mokyklos nebaigę.

Žinoma, nereikia norėti, kad visi taptų įžymybėmis, svarbiausia, kad visi taptų gerais žmonėmis. To gero žmogaus šandien kaip tik labiausiai reikia, kriminaliniams nusikaltimams augant ir vis labiau žmonėms vengiant darbo. Norinčių išsiversti be darbo, įvairiais būdais išvengti kokių nors įsipareigojimų šandien vis daugiau.

Laikraščiai atidengia įvairias sukybes įvairiose socialinėse šalpos ir labdaros įstaigose, nekaltinant apie nuolatinius plėšiminius. Žurnalistas Reg Murphy kartą pareiškė, kad mes, išleisdami mokinius į pasaulį, juos apgaudinėjame, teigdami, kad dabar jiems ateina geriausias metas. Tačiau, esą, tai netiesa, nes, kol jaunimas nesuras priemonių, kaip sumažinti nusikaltimus, kaip padaryti saugesnę gyvenimą, kaip pagerinti visuomenę, jų gyvenimas toli gražu nebus geras. Esą, išsileidimo ceremonijose turime baigiančius išspėti, kad jų gyvenimas nebus toks gražus ir geras, kaip jie tiki.

Kalbama, kad šandien televizijos nieko gero nemokoma ir nerodoma. Esą, nematyti, kad kas nors dirbtų kokią pozityvų darbą. Arba rodoma, kaip žmonės turi vadinamą "good time", arba rodoma, kaip vienas kitą užmušinėja, išdarinėja kokias emocijas išdaigas, žaidžia ar pagaliau jokio naudingo darbo nedirba. Ir esą, kai kalbama, kad Dievas miręs, tai greičiau galima sakyti, kad miręs bet koks naudingas darbas.

Darbo vengimas, įsipareigojimų nevykdymas, stengimasis, bet kaip gyventi, kad nereikėtų atsakomybės, o visa paripintų kiti, jau yra pelietęs ne tik Ameriką. Jaunuolių, nenorinčių ne tik jokių įsipareigojimų, bet ir jokio darbo, yra apstu ir kituose kraštuose, neįskaitant nė Europos. Ten jau labai apstu įvairių kriminalinių nusikaltimų ir žmonių grobimų. Ir viso to filosofija yra teigimas, kad šandien gali daryti visi, ką tik nori, kad žmogus daro tai, kas jam patinka, ir kitam neturi rūpėti, ką jis veikia ir kuo užsidirba pragyvenimui.

Bet juk niekas žemėje vienas negyvena, o reikia dažnai galvoti, ar tai patinka kitam, o ne tik tau. Kol žmogus gyvena visuomenėje, jis negali tik kalbėti, kad jis žiūri tik save, kad visa kita yra nesvarbu, kad visa kita jo neliečia. Gal kai kurie tu jaunuolių ir labai kukliai gyvenanti ir labai maža tereikala, bet ir kukliausias maisto davinys ir drabužis nekrinta iš dangaus. Visa tai turi būti pasiekta kieno nors darbu. Ir grūdas, kol jis patenka duonos pavidalu ant stalo, turi pereiti daugybę darbo rankų. Gal žmogus galėtų sakyti,

Spaudoj ir gyvenime

VISUOMENĖ LAUKIA DARBŲ, NE ŽODŽIŲ

Aiškią ir išsamią veiklos apžvalgą davė LB centro valdybos pirm. Juozas Gaila, atsakydamas į priekaištus ir šmeižtus, kurie jau tęsiasi keletą metų. Visu įnirtingu jie reikšiami kaip tik šiuo metu, kai reikia daugiau žvelgti į tautinės vienybės išlaikymą ir paverstos tėvynės gelbėjimą, į tautinį auklėjimą ir ateities kūrimą.

Ilgas straipsnis buvo atspausdintas "Darbininke" (rugpjūčio 22), kur LB pirm. J. Gaila, išsiaiškijęs pasikyrus žmonių puolimus ir nurodęs atliktus LB darbus, daro išvadą, su kuriomis verta ir daugumai lietuvių susipažinti. Tolimesnėse išvadose kalba "Darbininke" straipsnis:

"Menka pagunda, tačiau LB nėra vienintelė, susilaukusi šmeižtų ir

ti, kad jis daras tai, kas jam patinka, tada, jei jis neturėtų jokio ryšio su kitais asmenimis, jei nesinaudotų gėrybėmis, jei jis nebūtų tam tikra prasme dirbančiųjų parazitais.

Prieš kiek laiko JAV agrikul-tūros sekretorius Earl Eutz kalbėjo Illinois universitete Cham-paign. Į salę buvo susirinkę apie penki tūkstančiai fermerių, kurie ramiai klausė sekretoriaus kalbos, tačiau grupė studentų nuolat kalbą trūkdė, šaukdami: "duonos vargšams, maitinkit vargšus, muškite turtinguosius, sumažinkit kainas". Sekretorius, pertraukęs savo rašytą kalbą, kreipėsi į jaunuolius: "Mes rūpinamės taika, mes rūpinamės maisto trūkumu, mes rūpinamės vargstančiais ir alkstančiais, bet šaukiantį grupę nieko nepadarė, kad padėtų alkstančiam žmogui, nė mažiausio dalyko nematė. Tačiau, esą, kad padėtų namų statyboj benamiams, nepadarė nie-monių, kad padėtų įsigyventi taikai žemėje, nepadarė net mažiausio dalyko, kad pakeltų gyvenimo lygį. Visi tie dalykai yra atliekami žmonių, kurie dirba, bet ne tuos, kurie išnaudoja kitus". Tuos žodžius išskirtinai pakartojo Chicago dienraščiai, kad tai būtų tiems reksniam konkretus atsakymas.

Ne kritika, išnaudojimas, bet darbas yra svarbiausias visos gerovės kėlėjas, ir tai turėtų būti siminti ir tie, kurie sako, kad niekam nėra svarbu, kaip jis gyvena. Kiekvienas, kad ir labai kukliai gyvendamas, vistiek priklauso nuo dirbančių, kiekvienas, kad ir neįsipareigojęs jokiai tiesioginiam ar netiesioginiam darbui, yra šimtais saitų surištas su visuomene. Šūkis, kad aš darau, kaip aš noriu, nėra nei teisingas, nei įmanomas.

Suprantama, niekas nereikalauja besąlyginės jaunimo aukos ir tarnybos visuomenei, niekas nereikalauja praktiško patarnavimo ar ypatingo ugdymosi, bet ne tik jokių įsipareigojimų, bet ir jokių darbų, yra apstu ir kituose kraštuose, neįskaitant nė Europos. Ten jau labai apstu įvairių kriminalinių nusikaltimų ir žmonių grobimų. Ir viso to filosofija yra teigimas, kad šandien gali daryti visi, ką tik nori, kad žmogus daro tai, kas jam patinka, ir kitam neturi rūpėti, ką jis veikia ir kuo užsidirba pragyvenimui.

Bet juk niekas žemėje vienas negyvena, o reikia dažnai galvoti, ar tai patinka kitam, o ne tik tau. Kol žmogus gyvena visuomenėje, jis negali tik kalbėti, kad jis žiūri tik save, kad visa kita yra nesvarbu, kad visa kita jo neliečia. Gal kai kurie tu jaunuolių ir labai kukliai gyvenanti ir labai maža tereikala, bet ir kukliausias maisto davinys ir drabužis nekrinta iš dangaus. Visa tai turi būti pasiekta kieno nors darbu. Ir grūdas, kol jis patenka duonos pavidalu ant stalo, turi pereiti daugybę darbo rankų. Gal žmogus galėtų sakyti,

Suprantama, niekas nereikalauja besąlyginės jaunimo aukos ir tarnybos visuomenei, niekas nereikalauja praktiško patarnavimo ar ypatingo ugdymosi, bet ne tik jokių įsipareigojimų, bet ir jokių darbų, yra apstu ir kituose kraštuose, neįskaitant nė Europos. Ten jau labai apstu įvairių kriminalinių nusikaltimų ir žmonių grobimų. Ir viso to filosofija yra teigimas, kad šandien gali daryti visi, ką tik nori, kad žmogus daro tai, kas jam patinka, ir kitam neturi rūpėti, ką jis veikia ir kuo užsidirba pragyvenimui.

AL. B.

KOMUNIZMAS ŠIAURĖS EUROPOJE

Komunistai Norvegijoje, Danijoje ir Islandijoje

J. VAICELIŪNAS

Per paskutinius dešimtmečius įvyko reikšmingas pasikeitimas V. Europoje, ypač pramonės srityje. Bet kartu čia sukosi nelauktas radikalizmas politinėje srityje.

Europos šiaurinės valstybės yra gero ekonominio susitvarkymo pavyzdys, bet kartu čia vykio politinis persiorientavimas ir išaugo kairysis elementas. Kai kurių tų kraštų komunistų partijos aktyviai reikšė krašto politinio me gyvenime o kai kurios jų li-bidnijos ir Islandijos komunistų partijos.

Norvegija ir Danija

Norvegijoje politinis radikalizmas turi giliai įsišaknijusias tradicijas. Per feodalizmo laikotarpį čia buvo įvairių sukilimų prieš žemvaldžius. Tie sukilimai daugiau reikšė ne dėl ekonominių sunkumų, bet dėl danų viešpatavimo Norvegijoje. Radikalizmo ir nacionalizmo kombinacija pasiliko kaip jėgos šaltinis kairiajam sparnui, kuris išsivystė kiek skirtingiau negu Danijoje.

Darbininkų klasės judėjimas Norvegijoje ir Danijoje buvo įsteigtas 19-jo šimtmečio viduryje. Jų išteigtos unijos davė pradžią ir politinėms partijoms. Norvegijos darbo partija (DNA) buvo įsteigta 1887 m., o Danijos (SD) — 1871 m. Norvegijoje DNA partijos atstovai jau 1903 m. buvo išrinkti į parlamentą. Ši partija turėjo įtakos ir socialinę ir ekonominę tvarką iki pirmojo pasaulinio karo. Danijos SD partijos nariai į parlamentą pateko 1914 m.

gresni visuomenės suaukojo rekordinę pinigų sumą praškančią ren-gėjų viltis.

LB įsteigus Simo Kudirkos Fon-dą, prasidėjo raginimai tam fondui neaukoti. Kai kuri spauda fon-dą visiškai ignoravo, viena Chicago liet. radio valandėlė kvietė klausytojus neaukoti, Cicero apylinkės valdyba buvo įskusta amerikiečių įstaigom, kad nelegaliai renka-ti aukas. Rezultatas: į Kudirkos Fon-dą supilaukė 23.000 dolerių su vir-šum: to visiškai nesitiekė jo stei-gėjai.

Prieš kelerius metus JAV LB krašto valdyba Vasario 16-tosios proga tegaudavo porą tūkstančių dolerių aukų. LB aktyviai įsijun-čio Lietuvos laisvinimo darba, prieš LB pardėta bauriausiu šmei-žtų banga, tačiau aukos kasmet di-dėja ir šiais metais pasiekė netoli 18.000 dol.

Šių metų pavasarį, Lietuvių Fon-dui stengiantis pasiekti milijoną, pasipylė kaltinimai LF valdybai, kad ji susmukdžius fon-dą, kad kapitalas neteks nepriklausomai Lie-tuvai, kad įtrauktos aukos S. Ne-mies vardu ir t. t. Tais mėnesiais, kai LB krašto valdyba Vasario 16-tosios proga tegaudavo porą tūkstančių dolerių aukų. LB aktyviai įsijun-čio Lietuvos laisvinimo darba, prieš LB pardėta bauriausiu šmei-žtų banga, tačiau aukos kasmet di-dėja ir šiais metais pasiekė netoli 18.000 dol.

AL. B.

Norvegiję, kuri buvo Danijos, o vėliau Švedijos okupuota, lais-vę atgavo 1905 m. Atgavus lais-vę, krašte kūrėsi pramonė, kuri sudarė palankias sąlygas veikti kairiesiems naujo proletariato ap-linkoje. Danijoje pramonė augo ne taip greitai, nes Danija yra daugiau ūkio kraštas.

Danijoje komunistų partija įsi-kūrė 1917 m. Ją sudarė socialistų partijos atplaiša. Norvegijos so-cialistinės partijos kontrolė 1918 m. įvykusiame kongrese perėjo į kairiųjų rankas. Kitais metais ji įstojo į kominterną. 1920 m. par-tijoje vėl įvyko mažas skilimas, bet partijos dešiniajam sparnui pavyko partiją išlaikyti savo ran-kose. 1923 m. kai Rusijoje visiškai įsigalėjo komunistai, iš soc-partijos atsikilo mažuma ir pasi-vadino Norvegijos komunistų partija.

Nors po 1923 m. Norvegijos ir Danijos komunistų partijos buvo jau įsikūrusios, bet jos buvo ne-efektingos. Norvegijos komuni-stai 1924 m. į parlamentą laimė-jo 6 proc., o Danijos komunistai 1930 m. — tik 0,4 proc. Antrojo pasaulinio karo metu Norvegija ir Danija buvo vokiečių okupuotos, todėl ir jų komunistų par-tijos veikė pogrindyje. Kadangi ta-mie karė Sovietai išėjo laimėto-jais, tai Norvegijos ir Danijos komunistai sustiprėjo: abiejų kraštų komunistai 1945 m. rin-kimuose į parlamentą gavo apie 12 proc. visų balsų. Bet vėliau jų vardas smuko nes po karo rusai ne tik nepasitraukė iš okupuotų kraštų, o, priešingai, tuos kraš-tus eksplotavo ir rėmė komunis-

aukos ir fondą plaukė gausiau, nei praity, ir milijonas buvo pasiek-tas.

Prieš keletą mėnesių buvo pra-dėtas kaltinti Vilias, paįjukiamas jo pirmininkas ir valdyba. Išvada: Tautos Fondas susilaukė gausių aukų ir tapo finansiskai stipresnis nei ankščiau.

Charakteringa, kad visais čia pe-minėtais atvejais puolimus vykdė-ta pati žmonių grupė, to paties spaudoj, tais pačiais metodais: melu, demagogija, skundais. Tar-tum kažkokiai rankai dirguojant, taikiniiais pasirinkta tai, kas svarbiausia išsivijosi išlikimui ir kovai už krašto laisvę. Puolant LB, pasi-savintas net LB vardas, kad būtų apgauta visuomenė ir sumažintas jos pasitikėjimas Lietuvių Ben-druomene.

Vis dėlto iki šiol nė vienu atve-jų mūsų visuomenė nebuvo suklai-dinta. Rinkimuose ji savo balsus atidavė ne už skundėjus, bet už žmonių LB veikėjus, aukomis ji rėmė ne reksnius, bet dirbančiu-sius. Tikėkim, kad ir ateity jį mo-kės atskirti grūdus nuo pelių.

tinus karus Azijoje. Rusiškiojo komunizmo gobšumas labai pa-kenkė laisvojo pasaulio komunis-tams. Dėlto Norvegijos ir Dani-jos komunistų laimėjimai rinki-muose ir parlamentą krito per pu-sę ir vėliau vis mažėjo.

Pokarinis Stalino nuverti-nimas paveikė Norvegijos ir Da-nijos komunistų partijas, jas dar suskaldydamos. Vieni laikėsi Maskvos, kiti veikė savarankiškai. Dar labiau sukrėtė tų kraštų ko-munistų partijas Rusijos ir Kini-jos susikirtimas. 1959 m. vienas Danijos komunistų vadų — A. Larsen — pasitraukė iš komu-nistų partijos ir įkūrė socialistų liaudies partiją. Tas žygis labai sumenkino Danijos komunistų partiją. 1961 m. suskilo Norve-gijos socialistų partija. Atskilusi da-lis sudarė Norvegijos socialistų liaudies partiją. Sumenkusios tų kraštų komunistų partijas dar žlugdė moaistai, trockistai ir ki-tokios grupės. 1960 m. Danijos komunistų partija rinkimuose į parlamentą gavo tik 1,1 proc., o Norvegijos komunistai 1965 m. — 1,4 proc.

Veiklos planai

Danijos ir Norvegijos komu-nistams veikti naujo impulso da-vė kai kurie vėlesnieji įvykiai: Maskvos tarp Rytų ir Vakarų iš-vestyta detente, JAV įsivėlimas į Vietnamo karą, kai kurių socia-listinių partijų suburžuazėjimas ir socializmo sumenkėjimas pa-stūmėjo į komunistų pusę. Dani-jos komunistai, vadovaujami K. Jesperso, galvojo, kad komuniz-mas turi būti pritaikytas vietos sąlygoms. Jie rėmė Dubčeko re-formas Čekoslovakijoje, bet dėl to nenusisuko nuo Maskvos, kaip padarė Norvegijos komunistai, vadovaujami R. Larseno. Norvegijos komunistai protestavo prieš Sov. Rusijos invaziją į Čekoslova-kiją ir nepripažino Maskvos ko-munizmo centru. Betgi rusų-kinų konflikte jie nepalaikė nė vienos pusės, nes komunistai turi kovoti prieš imperializmą o ne tarpusa-vyje.

Matydami, kad vieni mažai lai-mės, tų kraštų komunistai sten-gėsi suartėti su socialistais to-kiu šūkiu: dirbančioji klasė — vieningas veikimas! Norvegijos ir Danijos darbininkų unijas val-do ne komunistai, o socialistai. Kadangi komunistai nėra pagė-gūs kontroliuoti unijų, jie nori, kad politinių atžvilgiu unijos bū-tų neutralios.

Danijos ir Norvegijos komu-nistai kalba apie taiką, nesikiša į kitų kraštų vidaus reikalus. Jie protestavo prieš amerikiečių da-lyvavimą Vietnamo kare, o ne protestavo, kad tą karą pradėjo

Vakarų Vokietijoje reikšiami neofašistų judėjimas: tačiau jis yra silpnas ir didesnės įtakos neturi.

ir vedė Maskva ir Pekinas. Dani-jos ir Norvegijos komunistai veikia aktyviai, bet jų partijos negausios: 4.000-6.000 narių ma-žai ką padaro. Kaip jau buvo mi-nėta, tuose kraštuose veikia ir maosytų grupės, kurios maskvi-nius komunistus vadina buržuazijos kairiosiomis atplaišomis.

Islandija

Kaip Danija ir Norvegija, taip ir Islandija turi tikras radi-kalizmo tradicijas, bet jos kiek skiriasi nuo pirmųjų. Islandija yra žvejų ir smulkių ūkininkų kraš-tas. Islandija iki antrojo pasaui-nio karo neturėjo tikros nepri-klausomybės. Joje dominavo Dani-jia, kol ji pati buvo vokiečių o-kupuota. Amerikiečiai, ruošda-miesi karui Europoje įsikūrė Is-landijoje kaip to krašto sąjung-i-ninkai. Vėliau Islandija turėjo ginčų su Anglija dėl žvejybos.

Islandijos komunistai jau nuo 1930 m. dalyvavo parlamente ir vyriausybėje, nors jie daugumos niekados neturėjo. 1963 m. jie turėjo 8 atstovus 60-ties vietų par-lamente o 1967 m. — 10 atsto-vų. 1971 m. vyriausybėje turėjo du ministrus, kurių L. Josefsson buvo žvejybos ministras.

Islandijos komunistai yra tau-tiniai komunistai. Jie smerkia ru-sišką imperializmą. Jie išskė laisvumą, kad anglai negali žve-jojti Islandijos vandenys arčiau kaip 50 mylių nuo Islandijos krantų. Jie reikalauja sumažinti amerikiečių karines bazes.

Šiaurės valstybėse komunistų yra mažos partijos, o ir jie yra daugiau tautiniai komunistai, kurie smerkia imperializmą, ne-žiūrint, koks jis bebūtų — baltas ar raudonas.

— Popiežius Paulius VI pasky-rė arkivyskupą Corrado Bafilę naujuoju šventųjų skelbimo kongregacijos pro-prefektu. Arkivyskupas Bafila yra 72-jų me-tų amžiaus. Daugiau kaip pen-kiolika metų jis buvo apaštališ-kuoju nuncijumi Vokietijos fe-deratyvinėje respublikoje.

SEN. JAMES L. BUCKLEY KAGINO PREZIDENTO SUSITARIMO HELSINKYJE NEPASIRASYTI

J Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos 1-mo sk. New Yorke 25 veiklos metų sukakties daly-vių balandžio 13 d. priimtas — dr. B. Nemicko pasiūlytas rezolucijas su jo ir ALT s-gos sk. pirm. A. Krulickienės parašais, pasiūstas prez. G. Fordui, vals-tybės sekretoriui H. Kissingeriui ir New Yorko valstijos se-natoriams, iki šiol sk. pirm. A. Krulickienei abu senatoriai at-siuntė palankius atsakymus. Baltijos bei kitų tautų žiauriai komunistų persekiojamus gy-ventojus užtardami.

Sen. J. K. Javits — birželio 17 d. (jau buvo minėta Draugo Nr. 154).

Sen. J. L. Buckley — liepos 26 d. — su jo Senato posėdžiū-se pasakytomis reikšmingais duomenimis pagrįstomis kalbo-mis, iš kurių: pirmoji — liepos 16 d. — Pavergtų Tautų savai-tės proga (patalpinta Congres-sional Record No. 112), antroji kalba — Liepos 17 d. — Euro-pos valstybių saugumo ir ben-dradarbiavimo konferencijos proga, kurioje sen. James L. Buckley ragino prezidentą su-sitarimo Helsinkyje nepasirašy-ti tol, kol JAV-bių Kongrese nu-tarsimi susitarimo pakėtimai Helsinkio konferencijoje bus priimti — (kalba patalpinta Congressional Record Nr. 113).

Nei iš prez. G. Fordo nei iš valstybės sekr. H. Kissingerio į-jiems pasiūstas rezoliucijas iki šiol atsakymų nesulaukta.

— kkr —

TAUPYMO SĄSKAITOS IR AUKOS

Western National Banko di-rektorių Charles Zajic, Cicero III. sako: — "Spalvotų žmonių bendruomenių ministrai at-i-daro pas mus taupymo sąskai-tas, atidarę tą pačią minutę prašo aukų savo religinėms bendruomenėms".

AUTOBUSU PER MAROKĄ

REGINA RASLAVICIENE

28

Iš tolo pamatau Sofiją raudonuojančią. Ryškus rū-bas padeda susirasti. Ji suglumus, su baimė žiūri į margaspalvę minią ir bijo kiekvieno prisilietimo, kad kokia kvaraba neprikibtų. Tokiems čia ne vieta, nes neįmanoma likti izoliuotam. Vaikų būrys apspinta su ka-roliais. Mano rankos jau pilnos visokio balagano, kurio negali išvengti nenupirkęs.

— I love you, — pribėgusi mergaitė pakšteli į žandą. Sofija vos neapalpsta tai pamačius. Bet Moroko žmonės pripratę prie fizinio kontakto, tai jų įgimtas bruožas.

— I show you, — pristoją vaikas. Tikrinu, kad nereikia, bet jis seka ir vis rodo — čia diržai, čia medžiagos, čia gyvatės ir korano aiš-kintojas.

Prasiskverbiam į medinę. Krautuvių krautuvelės užverstos gėrybėmis. Kiekvienas šaukia, rodo savo pre-kes ir vis kartoja, kad pigu.

— American? — klausia jaunuolis. — Ne, sakau — morokietė. Jis juokiasi ir netiki. — Kur gyvenat, viešbuty? — tyrinėja. — Ne, savo name. — Pakalbėk arabiškai, — jau pradeda abejoti.

— Mae Salama, — sakau "sudiev". Jis išpučia akis, bet vėl nusijuokia, paploja man per petį ir sako:

— You o. k., I like you. — ir atsiveiknam.

Vaikas vis eina drauge. Jo anglų kalba labai ri-bota ir nesupranta, kai Sofija klausia, kur paduoda auksines apyrankes. Veda mus prie varinių imbrikų. Bet ir jie suvaidi Sofiją. Pradeda rinktis: tai per brangus, tai per mažas, tai per mažai žvilga. Pardavėjas neriasi iš kailio ir abu ginčijasi sava kalba, o vaikas vertėjauna, kiek tik išmano. Pagaliau nuperka už pu-sę kainos. Bet nešdamas laikraštį įvyniotą prekę, vis dar kalba, kad, tur būt, permokėjo.

Po tos prekybos vaikas jaučiasi "įsūnytas" ir ne-atsitraukia.

— Kuo vardu? — klausiu. — Mustafa, — sako, šypsosis patenkintas.

— Čia, čia, — tempia už rankos. Nebeprieštarau-jam, nes vis tiek galva jau susisukus. Landžiojam po visokias krautuvelės, siaurus praėjimus ir taip nu-vargstam, kad niekas nebevilioja. Kamuoja troškulis ir alkis.

— Vesk į restoraną, kur yra kupranugario kotel-ty, — sakau Mustafai.

Jis išpučia akis.

— Hier no camel, — sako, — Camel Goulimine.

Aiškinu, kad nenoriu pirkti kupranugarį, bet tik pa-ragauti jo mėsos. Pagaliau išsiaiškinam. Bet jis netiki, juokiasi susirietęs ir tvirtina, kad amerikiečiai neval-gio kupranugarių, kad galiu susirgti. Bet aš nenusilei-džiu. Mustafos vedamos vėl pasiekiam turgų ir šalia

esantį restoraną. Jis veda mus į antrą aukštą, kur ant verandos sėdi vien berberai. Jiems net cons-cons byra prasižiojus iš nuostabos, kai mus pamato. Sėdam prie dėmėta staties apdengto stalo. Šalia Mustafos jau du palydovus turim.

— Kas jis? — klausiu.

— Mano brolis, — sako Mustafa.

Ką darysi, jei įsisūnijom vieną, negi pavarysi ki-tą.

Padavėjui aiškinam, ko norim: Sofija užsisako omletą, aš — kupranugarį, o Mustafa ir jo brolis — viščiuką su cons-cons. Geriam coca-cola ir jaučiamės tikram Moroke.

Klausiu Mustafos, kiek jis uždirba iš turistų.

— Amerikiečiai duoda 5-10 dirham, o hipiai — du, — trauko jis pečiais.

— Mes hipiai, — sakau, — gausi tik du dirham.

Jis juokiasi susirietęs ir krato galvą, kad neatro-dom kaip hipiai.

— Kas tu, — klausiu, — arabas ar berberas?

— Aš arabas, jis berberas, — rodo į coca-colą iš bonkos traukiantį brolį.

— Kaip tai? — nesuprantam.

Pagaliau, vos-ne-vos išsiaiškinam, kad jų motinų vardai skirtingi, jų tėvų vardai skirtingi, ir kad jie šandien pirmą kartą vienas kitą mato. Atrodo, kad įsisūnijom brolius, kurie visai ne giminės.

Sofija atsargiai knibinėja savo omletą, aš su pa-sigardžiuoju valgiau skoningai paruoštą kupranugarį, ir tik Mustafa be entuziazmo graužia vištos koją ir palieka cons-cons.

(Bus daugiau)

HELSINKIO KONFERENCIJOS INTERPRETACIJA

DR. K. BOBELIS

Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės reikalai visiem lietuviams laisvajame pasaulyje ir okupuotoje Lietuvoje labai rūpi ir todėl visi natūralu, kad visi i laisvę liečiančius klausimus ir įvykius jautriai ir klausyčiai reaguoją.

Amerikos Lietuvių Taryba jau per eilę dešimtmečių Lietuvos laisvės kovos bylą veda ir koordinuoja Jungtinės Amerikos Valstybės. Alta nuosirdžiai bendradarbiauja su visų lietuviškų laikraščių redakcijomis, jas kiek tik galėdama informuoja ir sutartinai dirba bendram tikslui.

Esant negausioms jėgoms, patriotinių jėgų glaudus veikimas yra labai svarbus ir efektingas, ypač iškylant naujiems pavojams Lietuvai. Lietuvių visuomenėje ryškesnis nuomonių pasiskirstymas iškilo sąryšyje su Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija Helsinkyje.

Nėra abejonės, kad visi norėję, jog konferencija būtų buvusi kitokia, kad joje Lietuvos suverenumo ir teisės laisvės klausimas būtų buvęs daugiau iškeltas, išryškintas.

Taip pat manau, kad irgi visi sutiksime, jog dėl Pabaltijo valstybių atstatymo niekas karo neskelbs, nes Pabaltijo valstybės nei yra kokioje svarbioje, reikšmingoje strateginėje pozicijoje, nei neturi ypatingų gamtos turtų, kuo kitos valstybės būtų suinteresuotos. Aišku, yra galimybė, kad kur nors kitoje geografinėje vietoje iškils karinis konfliktas paltistų ir Pabaltijo valstybių likima.

Tačiau dabar konferencija praėjo, ji yra įvykęs faktas ir mums belieka tik jos priimtų deklaracijų — intencinių principų interpretaciją ir prisitaikymas prie naujų sąlygų. Ivertinimas, kiek mes laimėjome ar ką pralaimėjome.

Nustatymas tolimesnių veiklos gairių, pristatant prie naujų aplinkybių, išsautų Helsinkio konferencijos, derinant mūsų veiklą prie vakarų demokratinio valstybių vedamo tarptautinio politinio susiklostymo, vystymosi, bandant kaip galima stipriau, geriau išnaudoti visus iškylančius naujus tarptautinės politikos ir teisės faktorius mūsų akcijos pozityviam užsigažavimui ir i-vykdymui.

Bet prieš pradėdant kiekvieną savo interpretaciją, mes turime įsigilinti, suprasti ir apgalvoti pasirašytą Helsinkio dokumentą. Žinoti jo legalia, tarptautine, įpareigojančią galia, teisę suteikiančią pasirašiusioms valstybėms, išanalizuoti, ar tai yra sutartis, aktas, atiduodantis ar pasidalinantis teritorijas tarp valstybių, pripažįstantis okupaciją, panaikinantį esamą ar buvusių valstybių tolimesnę egzistenciją.

Viso šito Helsinkyje pasirašytame dokumente nėra, nes jis nėra nei teisinis, nei legaliai įpareigojantis aktas, nei sutartis. Helsinkyje pasirašyto dokumento oficiali definicija yra (iš Valstybinio departamento informacinio leidinio 1975 metų liepos mėn. numerio, par. 2): "The document is a political statement of intent; it is neither a treaty nor a legally binding agreement under U.S. constitutional usage".

Taigi aiškiai matome, kad tai yra tik politinis pareiškimas intencijų įvairiais sutartais principais. O tie principai yra skirstomi i 4 pagrindines sekijas:

1. Europos saugumo principai: čia yra išvardinti 10 įvairių principų, liečiančių tarptautybini respaktavimą vieni kitų valdymo si formoms, nenaudojimą jėgos, taikium būdų spresti iškylusius konfliktus, sienų neliečiamumas, nesikišimas vienos valstybės i kitos vidaus reikalus, respaktavi-

mas žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių, lygios teisės ir laisvės žmonių apsisprendime, gyvenime ir valdymosi formoms, išpildymas tarptautinių įsipareigojimų ir t.t.

2. Ekonominio, techninio, mokslinio ir aplinkos švaros kooperacijos principai.

3. Bendradarbiavimas žmoniškumo ir kitose srityse: laisvesnis žmonių, idėjų ir informacijų judėjimas, sujungimas išsiskyrusių šeimų, laisvesnis ir nevaržomas žurnalistų judėjimas ir darbas, spausdinių keitimasis ir nevaržomas, padidintas kultūrinis ir literatūrinio turto ir atsiekimų pasikeitimas ir t.t.

4. Nustatyti metodai, kaip žiūrėti, ar sutarti principai bus vykdomi, ir sutarta 1977 m. Belgarde turėti konferenciją patikrinimui rezultatų ir nustatyti tolimesnę veiklą.

Matome, kad šie konferencijos principai yra gražūs ir mums, kaip ir kitam vakarų pasauliui yra priimtini, nors gal ir su apsaugos rezervais. Čia gal galima padaryti ir toki nerimtą prielaidą. Jei sovietiniai komunistai tu pasirašytų intensinių principų laikytis, tai Lietuva 1977 metais, kada yra numatyta patikrinamoji konferencija, kaip Helsinkio principai yra laikomi, galės padaryti savo sprendimą dėl savo valdymo formos. Bet čia yra greičiau tik sarkastiškas pranašas vims! Nerealus ir utopiškas pareiškimas, nes visi žinome, kad komunistinės santvarkos atstovai, nors ir labai iškilingai Helsinkyje viską pasirašė, praieityje jokiu sutarčių ir pasižadėjimų nesilaikydavo, visus sutarimus visada sulaužydavo, ir esame tikri, kad ir šiuo atveju jie priprastu apgaulės ir klastos keliu bandys keliauti ir toliau.

Ir čia yra kaip tik vienas esminių ir svarbiausių momentų Helsinkio konferencijoj priimtų intensinių principų. Ar vakarų ir neutralios valstybės reaguos ir pasmerks už lauzymą principų tuos, kurie juos lauzys, ar nesilaikymą principų toleruos ir praleis pro pirštus. Nuo šito faktoriaus priklausys ateities sprendimai.

Atsiminkime taip pat, kad Helsinkyje dalyvavo valstybių atstovai, kurie nevisi žino ir supranta tikrąjį komunizmo apgaulės metodą. Jie nori ir bando jais tikėti, manydami išvengtį militarinio konflikto. Bet mes manome, kad Helsinkio konferencijos daviniai parodys visiems tiems, kurie dar duoda vilčių komunistų pažadams, kad yra apgauti, ir pamatys tikrąjį komunizmo veidą, tesiekiantį pasaulinės dominacijos ir tada Belgarde įvyks skilimas. Čia turėtume taip pat neužmiršti, kad evoliucinis Sovietų Sąjungos santvarkos pasikeitimas dėl vis didėjančio disidentų skaičiaus Sovietų Sąjungoje ir jos okupuotose kraštuose yra galimas gal ir daug greičiau, negu daugelis tiki ir galvoja. Mes manome, kad Helsinkio konferencija tą evoliucinį vidinį Sovietų Sąjungos pasikeitimą pagreitins.

Amerikos, vakariečių ir neutralių vienas iš svarbiausių motyvių sutikti su Helsinkio dokumentu te paskelbtais principais buvo: "The emphasis of the Western and neutral participants at the C.S.C.E. (Conference security and cooperation Europe) has been on improving, not freezing, the status quo in Europe" — State dept. bulletin.

Giliau pažvelgus i šį pareiškimą, jis yra reikšmingas ir svarbus, nes vakarų demokratinės valstybės nenori palikti dabartinę nenormalią padetį Europoje, bet nori ją pagerinti ta kryptimi, kaip yra išdėstyta pasirašytuose principuose, t.y. laisvas žmonių

Brazilijos lietuvių tautinių šokių grupė "Žilvitis" Pavergtųjų tautų mi-nėjime Sao Paulo mieste, Brazilijoje.

apsisprendimas politinei ir visuomeninei veiklai, laisvas judėjimas, laisvas tarp valstybių važinėjimas, taikium būdu sienų ir teritorinių nesutarimų išsprendimas ir t. t.

Gyvenimas turi eiti pirmyn, progresas vyksta ir visi turime taikytis prie ėjimo pirmyn, aišku, nepaaukodami savo tautinių, laisvės ir nepriklausomybės idealų. Helsinkyje pasirašytame dokumente mes šios aukos nematome. Priešingai, mes galvojame, kad tas dokumentas gali būti mūsų bylai net naudingas, ypač jeigu Amerika mūsų laisvės aspiracijas remis ir ateityje, kaip rėmė iki šio laiko. Mūsų kontaktas su pavergtu kraštu daugelyje srityų pagerės ir tą mes turėsime išnaudoti. Mes turėsime dar energingiau, dar daugiau užsispyrusiai budėti, dirbti, sekti, kelti visus Helsinkio principų lauzymus i viešumą, informuoti mums draugingos vakarų valstybės (jei tokių tikrai to žodžio prasme yra), aišku, čia ir vėl pagrindinį vaidmenį vaidins Amerika, nes tik ji viena atkreipia rimtesnį dėmesį i mūsų intervencijas ir reaguoja pozytyviai.

Svarbu bus paruošti rimtai dokumentą priminti Helsinkio principų lauzymą, ypač informuojant neutralias ir iki šiol buvusias indiferentiškas valstybes. Tas viskas turės būti atliekama prieš Belgardo konferenciją, nes nuo jos rezultatų paaiškės ir tolimesnis Europos valstybių susiformavimams.

Amerika, sutikdama pasirašyti Helsinkio konferencijos dokumentą, padarė naują žingsnį išbandyti komunistinių valstybių tuos, kurie juos lauzys, ar nesilaikymą principų toleruos ir praleis pro pirštus. Nuo šito faktoriaus priklausys ateities sprendimai.

Atsiminkime taip pat, kad Helsinkyje dalyvavo valstybių atstovai, kurie nevisi žino ir supranta tikrąjį komunizmo apgaulės metodą. Jie nori ir bando jais tikėti, manydami išvengtį militarinio konflikto. Bet mes manome, kad Helsinkio konferencijos daviniai parodys visiems tiems, kurie dar duoda vilčių komunistų pažadams, kad yra apgauti, ir pamatys tikrąjį komunizmo veidą, tesiekiantį pasaulinės dominacijos ir tada Belgarde įvyks skilimas. Čia turėtume taip pat neužmiršti, kad evoliucinis Sovietų Sąjungos santvarkos pasikeitimas dėl vis didėjančio disidentų skaičiaus Sovietų Sąjungoje ir jos okupuotose kraštuose yra galimas gal ir daug greičiau, negu daugelis tiki ir galvoja. Mes manome, kad Helsinkio konferencija tą evoliucinį vidinį Sovietų Sąjungos pasikeitimą pagreitins.

Amerikos, vakariečių ir neutralių vienas iš svarbiausių motyvių sutikti su Helsinkio dokumentu te paskelbtais principais buvo: "The emphasis of the Western and neutral participants at the C.S.C.E. (Conference security and cooperation Europe) has been on improving, not freezing, the status quo in Europe" — State dept. bulletin.

Giliau pažvelgus i šį pareiškimą, jis yra reikšmingas ir svarbus, nes vakarų demokratinės valstybės nenori palikti dabartinę nenormalią padetį Europoje, bet nori ją pagerinti ta kryptimi, kaip yra išdėstyta pasirašytuose principuose, t.y. laisvas žmonių

(tie Nations) in this question, that the United States has never recognized the Soviet incorporation of the Lithuania, Latvia and Estonia and is not doing so now. Our official policy of non-recognition is not affected by the results of the European Security Conference".

Mes sveikiname ir didžiuojamės tokia Amerikos prezidento deklaracija. Mes turime jam padėkoti, nes jis yra vienintelis pasaulyje valstybės galva, kuris viešai mūsų interesus tebegina.

Šie prezidento Fordo pareiškimai buvo atspausdinti Valstybės departamento biuletenyje, kurį gauna viso pasaulio valstybių užsienio reikalų ministerijos, o tai reiškia ir Sovietų Sąjungą. Savime aišku, kad Sovietų Sąjunga žino šį JAV nusistatymą Pabaltijo valstybių klausimu ir deda visas pastangas tą nusistatymą pakeisti. Mūsų pareiga, kaip praieityje, taip ir ateityje prieš tai kovoti. Pilnai sutinkame su prof. B. Kaslo aiškinimu "Wyoming Valley lo aiškinimu "Wyoming Valley Today". Vol. 2 — 49, kad prezidentas Fordas turi būti pasveikintas už toki drąsų ir aiškų JAV pozicijos apibrėžimą Pabaltijo valstybių klausymu.

Mūsų draugas kongresmanas Ed. Derwinski irgi džiaugiasi dideliu mūsų laimėjimu, išgaut nat oficialų Amerikos politikos pareiškimą Pabaltijo klausimu, net iš paties prezidento. Mes Altioms būstineje turime šimtus pareiškimų iš Amerikos kongresmanų ir senatorių, kurie sveikina lietuvių ir džiaugiasi oficialiu okupacijos nepripažįstančių ir atmetančių Helsinkio įtaką paties prezidento deklaravimui. Argi jie visi gali klysti? Jie tiki Amerikos prezidentu ir jo pareiškimu, tai kodėl mums netikėti.

Prisipažįstame, kad turime kelti ir smerkiančių Helsinkio konferenciją pareiškimų. Bet neturime nė vieno, kuris nepagirtų Amerikos pozicijos dėl nepripažinimo okupacijos Lietuvoje, o tai jau yra didelis Amerikos lietuvių pasiekimas šio kritiško periodo metu. Idomiai Helsinkio susitarimą apibūdina Nick Thimmisch, politinis komentatorius Chicago Tribune, rugp. 7 d.: The European security conference agreement is not as great as the Soviets proclaim or as dangerous as sen. Henry Jackson feels".

(Nukelta i 5 pusl.)

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.
J. BUBENIS — Tel. RE 7-5168

PLUMBING

Vonių, virtuvės sinių ir vandens šildytuvų specialistas. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Kreiptis po 5 val. vak.:
SERAPINAS — 778-0205

SIUNTINIAI I LIETUVĄ ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street Chicago, Illinois Tel. GA 4-8634

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos Radijai Stereo ir oro vėsintuvai Pardavimas ir taisymas
MIGLINAS TV
2346 W. 69th St. — tel. 776-1486

BET KOKS ELEKTRINIS DARBAS

• pigus laidų pervedimas
• circuit breaker panels
• 220 voltų įvedimas
• bet kokio dydžio darbas
693-3138

BOB'S ELEKT. PATARNAVIMAS

NAMŲ REMONTAS

PRIEINAMA KAINA
Taisau ir naujai įrengiu vonias virtuves ir naujus lubas. Įrengiu kambarius rūsy. Dažau.
Zigmantas, tel. 778-0838 po 6 v. v.
CERTIFIKATAI IR AUTOMOBILIAI COSMOS PARCELS EXPRESS SIUNTINIAI I LIETUVĄ
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
3833 So. Halsted, Chicago, Ill. 60608
Tel. WA 5-2737; 254-3320
Valantinas

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
TELEF. — WA 5-8063

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
Gery prekių didelis pasirinkimas. Automobilai, baldytuvai, televizijos, dolerų, certifikatai, maitas, akordeonai.
2608 W. 69th St. Chicago, Ill. 60629.
TELEF. — WA 5-2787.

M. A. SIMKUS

REAL ESTATE NOTARY PUBLIC INCOME TAX SERVICE
4258 S. Maplewood, tel. 254-7450
Tais pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ ĮSKVITIMAI, pildomi PILAETIŠKOS PRASYMAI ir kitoki blaikai

HEATING CONTRACTOR

Įrengti mieste ir užmiesty naujus ir perstatyti senus visų rūšių namo apšildymui pečius, air conditioning ir vandens boilerius. Dirbu greit ir žinoma ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. Western Ave. Chicago, Ill. 60609
Tel. VI 7-3447

NAMŲ APSILDYMAS

Taisau senus ir įdėu naujus pečius. Pigiai išvalau, taipgi alyvinus perdirbu dėl dūgi. Įdėu vandens šildytuvus. Kreiptis —

A. BANYŠ — 447-8806

A. VILIMAS

MOVING
Apdraustas perkraustymas Įvairių atstatymų
823 WEST 94th PLACE
Tel. — FRONTIER 6-1882

REAL ESTATE

Bridgeporte pard. 1 butas, 6 butų namas su visais baldais. Ypatingai žemi taxai. Skambinti po 6 v.v. — CL 4-3252

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas — Valdymas
Draudimai — Income Tax
Notariatas — Vertimai

BELL REALTY

J. BACEVICIUS
6435 S. Kedzie Ave. — 778-2233

ŠIMAITIS REALTY

2951 W. 63rd St., 436-7878

BUD'S REAL ESTATE

PIRSKIT — PARDUOSIT — NUOMOSIT
Maloniai jums patarnaus
BALYS BUDRAITIS
4369 Archer Ave., 254-5551
135th & Archer Ave. — 257-2967

Brighton Parke 2-ju aukštų mūr. namas — biznio patalpa apacioj. butas viršuj. Kaip naujas 2 mās. garažas. Kaina \$28,000 00 arba pasilymas. Kreiptis i savininka tel. 523-0645

Prieš Mokslo Metus

7 kamb. mūro rezidencija. 2 v. n. air conditioning, karpetai, garūs beismantas, 2 auto garažas. Tuoj ealito užimti. Marquette Parke \$29,750.
2 butai — 19 metų mūras ir mūro garažas. Nauji atskiri šildymai, air conditioning, karpetai. Irenzats beismantas. Per mėnesį suanate vieng kuta. Art. parke. \$25,700.
Grazus Georgian 5 kamb. 40 p. lotas, 2 auto garažas. Jau turime rakta. Art. ofiso \$18,250.
6 kamb. "expansible" 18 metu mūras 2 auto garažas. Marquette Parke \$23,900.
6 kamb. mūro namas. 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Pko bažnyčios Jau laisvas \$21,000.
8 butų mūras. Naujas gas šildymas. Nauja elektros Alumin. lantai \$15,000 pajamų metama Art. mūsų \$71,700.
Lukins 10 metų mūro rezidencija 1 miegamieji, 2 vonios. Karpetai Beismanto gražumėlis. Kampinis 40 p. lotas. 2 auto mūro garažas. Art. Kedzie — Nabisco \$37,650.
1 1/2 aukšto, 18 metu mūras. 1 butai. 2 auto garažas. Art. mūsų. Liga verčia atiduoti už \$38,500.
2 aukšto mūras. Pukis 3 po 5 kamb. butai ir 2 kamb. saunam beismanto. Naujas gas šildymas. Garažas. Art. mūsų. \$26,500.
Platus ir pigus lotas su garažu. Art. Maria Liga School. \$5,900.

VALDIS REAL ESTATE

2825 W. 71st St., tel. RE 7-7200

ISIGYKITE DABAR

Kazio Barausko

Is Draugo RIMTIES VALANDELES parinkti pamokslai, atspausdinti knygoje

PRISIKELIMO ŽMONES

A. a. kun. Kazimieras Barauskas parašė kelis šimtus pamokslų populiariam "Draugo" skyriui. Jo atminimui kun. P. Patlabos rūpesčiu Aloyzas Barauskas atrinko aktualiuosius, V. Bagdanavičius, laidojant vėlionį, sakė, kad "jokio straipsnio rašymas vėlionio taip nedomino kaip religinio. Jis juos rašydavo labai atsidedęs ir giliai susikaupęs".

Knygos išleidimas sutampa su jo 70 m. gimimo ir 45 m. kunigybtės sukaktimi.

Kaina \$4.00. Gaunama "Drauge", 4545 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629. (Persiuntimas 25 centai, ir Illinois gyventojai prideda 20 centų mokesčių).

Apimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis. Gi skelbimų kainos visiems prieinamos.

HELP WANTED — MOTERYS

Full time housekeeper
Family with 3 school age children. Live in own room. Call 771-8134 English necessary.

HELP WANTED — VYRAI

UPHOLSTERER & EXPERIENCED SEWING GIRL
Company benefits, excellent pay, congenial atmosphere.
G. & M. UPHOLSTERY
5704 W. Chicago Ave. Tel. 287-6680
Ask for Dominick

FULL TIME COOK
NO EXSPR. NECESSARY
735-0554 after 2 pm

Mazda Mechanic
Must be experienced. Steady full time job. Call Service Manager.
Tel. (312) 851-5700

PROGOS — OPPORTUNITIES
Savininkas parduoda 2 biznio namus Brighton Parke su visais baldais ir įrengimais. Gerai einantis biznis ant biznio gatvės. Zemiau savikainos. Pajamų \$18,000 i metus. Savininkui taverna ir butas. 4358 S. Western Ave.

ISNUOMOJAMA — FOR RENT
ISNUOM. 4 kamb. butas Brighton parko apyl. Tinkamas 1 vyrui ar vyr. amž. porai.
Tel. — 247-3838 ar 927-7079

DEMESIO!

"LIETUVOS ATSIMINIMAI"
Radijo Valanda jau 30 metų tarnauja New Jersey, New York, ir Connecticut lietuviams! Kas šėštadienį, nuo 4 iki 5 val. p. d., iš WEVD Stoties New York (1330 kH, AM ir 97.9 meg. FM).

Drekt. — Dr. Jokūbas J. Stukas
Mountainside, N. J. 07092
Tel. 232-5545 (code 201)
Kviečiame taip pat klausytis — Lietuvių kultūrinį Valandų angli kalba, iš Seton Hall Universiteto radijo stoties: (New Jersey WSOU (89.5 meg. FM) Pirmadi., 7:30-8:30 v. v. (Vadovauja prof. J. Stukas)

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

— Paruošė —
dipl. teis. Pranas Sulas

Testamentai su legaliskomis formomis bei affidavitais jau gaunami.

Tai nauja pagerinta laida
Čia nuosekliai aptariamas testamentų reikalingumas ir jų galia bei sudaroma jų forma ir paduodami patvirtinti ne tik pagal JAV veikiančius įstatymus bet ir Vokietijoje, Anglosaksų pasaulyje bei Nepriklausomoje Lietuvoje.

Gaunama "DRAUGE"
Kaina su Legaliskomis Formomis \$3.50; Be jų formų — \$3.00.
Illinois gyventojai prašomi pridėti 5 proc. mokesčiams

GERA DOVANA MARCIOMS, ZENTAMS IR AMERIKIECIAMS

LITHUANIA IN CRISIS. Nationalism to Communism. 1939-1940. Autorius politikos mokslų prof. Leonas SABALIONAS. Išeid. Indiana University Press, Bloomington & London, 294 pusl., kietais viršeliais su aplanku.

Si knyga yra labai vertinga dovana supažindinti angliškai skaitančius su mūsų tautos okupantu. Dovana, kuri tinka tiekli įvairioms progoms ir niekad nepasensta. Šios knygos gauta tam tikras skaičius su didele nuolaida. Kaina \$5.00. Užsakymus siųsti: Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Prie kainos reikia pridėti 5 proc. mokesčiams.

REMKITE "DRAUGĄ".

7 Drive-in Tellers

Open 6 days a week

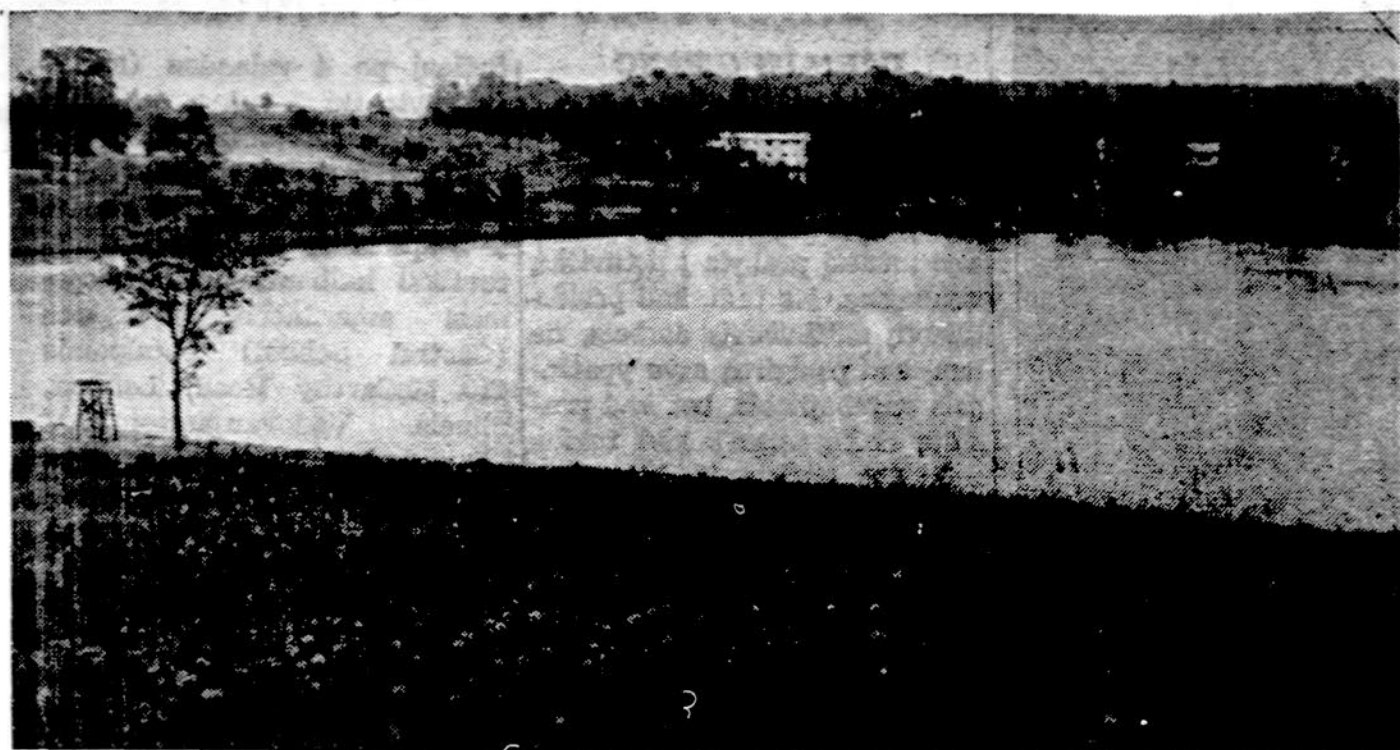
Open Friday evenings, 5 P. M. to 8 P. M.

Instead of Thursday evenings

MARQUETTE NATIONAL BANK

64th and Western Avenue

Main Bank — 6316 South Western — GR 6-5100

Gražioji Dainava, kurioje vyko ateitininkų jubiliejinė stovykla.

Nuotr. K. Sragausko

TREJOPA KOVA

Iš Ateitininkų jubiliejinės stovyklos (1)

Ir vėl Dainavoje. Kas joje nors trumpą laiką pabūna, vėl ji traukia savęs. Iš to susizavėjimo ir seną lietuvišką formą pavartoja...

Sekmadienį, rugpjūčio 24 d., į Dainavos stovyklą suko automobilis po automobilio. O nuo kryžkelės žiūrint, ir vaizdas kitoks: kairėje kelio pusėje, beveik ties garažu, didžiulė palapinė — posėdžių salė. Toliau aukštai ir žemai — palapinės, palapinės. Tai rodo, kad laukia daugiausia žmonių, negu Dainava paprastai gali priimti.

Registracija vyksta valgykloje. Besiregistruojant apie 3 val. pradeda lyti. Ir lyja beveik valandą kaip iš kibiro. Kai ką priverstė pakelti sūsti ir palaukti. Lietus truputį numatė iš numatytų vėžių ir pačios programos vykdymą.

Stovykla pradėta šv. Mišiomis, kurias atnašavo kun. V. Dabūsis. Po vakarienos, jau pradėjus temti, visi renkasi į didžiulę palapinę iškilmingam atidaromajam posėdžiui. Jį pradeda Vaclovas Kleiza, stovyklos viršininkas. Savo žodyje jis supažindina stovyklautojus su stovyklos nuostatais, kurių prašo laikytis. Taip pat supažindina su visu stovyklos pareigūnų štabu. Stovyklos kapelionas net iš Vatikano — prel. dr. A. Bačkis, informacijos vadovė E. Pakštaitė, stovyklos daktaras — dr. J. Balčiūnas, išd. S. Jančauskas, nakv. adm. P. Stončiūnas, sėdimoji pastovyklės virš. P. Narutis ir Pr. Grušas, studentų — A. Razgaitis, seniūnai R. Urbonaitė ir R. Obalis, moksleivių pastovyklės virš. Kest. Šeštokas ir R. Kulionis, seniūnai D. Narutytė ir L. Mikulionis, reikmenų tiekėjas J. Dunčia, tvarkos adm. J. Nakas, vak. progr. koord. dr. V. Keblys, paskaitų koord. kun. St. Yla, svečių globėjas P. Kisieliūsis, transporto — L. Mikulionis, pramogų vad. D. Stončiūtė, sporto — V. Kliorys. Pareigūnų daug, kai kurie turi pavaduotojų ir pakeitų, nes neturi galimybės išbūti visą savaitę.

Atidaromąją kalbą pasakė dr. P. Kisieliūsis, Ateitininkų federacijos vadas. At-kų federacijai

sukanka 65 metai. Šis jubiliejus minimas dabar darbinga stovykla Dainavoje ir bus minimas iškilmingai viešumoje poros metų. Jubiliejus yra daugiau, negu kalendorinė sukaiktis, — tai organizacijos gyvenimo pripažinimas savuoju gyvenimu. Jubiliejus yra ne tik džiaugsmas, bet ir uždavinys, įpareigojimas. At-kų jubiliejus — kūrybinė kova: Bažnyčia kovoja už pasaulį, mūsų tauta kovoja už laisvę, mes patys kovojame už savo identitetą. Aiškiai ir vaizdžiai nurodė visų šių kovų pobūdį ir prasmę, ypač į kovos už tautos laisvę ir savo identitetą sunkumus ir jos reikalingumą.

Ateitininkai stovi trijuose kūrybinės kovos frontuose: religiniame, kad laimėtų pasaulį Kristui, tautiniame, kad laimėtų savo tėvynės laisvę, asmeniniame, kad laimėtų save pačius, kaip pilnutinę lietuvišką asmenybę.

Federacijos vado kalba buvo sutikta ilgais plojimais, tuo dar išpareigojant per visą savaitę dirbti ir sąmonintis tų kovų planuose ir reikšmėje.

Užbaigai prasmingą žodį pasakė Kęstutis Šeštokas. Moksleivių at-kų s-gos pirm., ragindamas visus šį tą per šią savaitę pasisavinti, sau naujo įsigyti.

Atvėsęs po lietaus oras kvietė visus dar kiek mėnesienoje pasivaikščioti, pasigėrėti vasaros nakties gamta. J. M.

TABAKO RŪKYMAS IR IMUNITETAS

Australai medikai mokslininkai ilgai tyrė imuninę reakciją pelių, kurios per 8 minutes kvėpuodavo tabako dūmų ir oro mišinį.

Sakoma, kad tai tas pats, kas žmogui surūkyti 20-30 cigarečių. Tyrimo rezultatai parodė, jog imuninė sistema labai jautri tabako dūmams. Gerokai sumažėjo antikūnų gamyba ir celių imunitetas. O kadangi celių imunitetas laikomas itin svarbiu kovos su augliais veiksniumi, tyrinėtojai daro išvadą, kad susilpnėjus rūkančiųjų imu-

HELSINKIO KONFERENCIJA

(Atkelta iš 4 pusl.)

Šiame didelės įtampos ir savotiško neaiškumo periode mes visi turime būti ypatingai atsargūs ir santūrus, darydami staigias išvadas ir skelbdami pareiškimus, o svarbiausia pareiškimus apie mūsų draugus. Ateitis parodys tikrąją Helsinkio konferencijos reikšmę. Sovietų Sąjunga okupuose kraštuose ir visame pasaulyje siekia įrodyti, paskleisti savo interpretaciją, kad dabar Lietuvos okupacija jau yra visų pripažinta, kad reikalas baigtas. Mūsų pareiga Sovietų interpretaciją atmeti kaip melą ir užtikrinti savo pavertus tautiečius, kad mes esame su jais, viską sekame, buvimas ir giname Lietuvos interesus.

Aišku, būtų buvę dar geriau, jei prezidentas būtų pakartojęs Helsinkyje, bet, jei turime pareiškimą Washingtono ir dar paskelbtą oficialiuose JAV dokumentuose ir paskelbtą per Amerikos Balsą okupuotos Lietuvos lietuviams, kodėl mums jį reikia ignoruoti. Skelbimas, kad JAV Helsinkio konferencijai pripažino Lietuvos inkorporavimą ir nepaisymas prezidento Fordo pareiškimą net gali būti mums nenuodingas. Ignoruodami ir užgaudami savo stipriausią gynėją ir jo pareiškimą, lyg laikydami beveik, mes galime padėti iškilti kitai nuomonei valstybiniame departamente, kuri Lietuvos reikalaui gali būti labai nepalanki. Pagaliau Helsinkio susitarimą pasirašė ir Vatikanas. Negi mes galėtumėm kaltinti ir skelbti, kad ir popiežius Paulius VI, be kurio žinios šis pasirašymas negalėjo įvykti, būtų pardavęs katalikišką Lietuvą ateistiniams Sovietų Sąjungai.

Amerikos Lietuvių Taryba turi aiškų savo veiklos planą. Vasario 27 d. paskelbėme, kad pirmoji pareiga mūsų dabartinis veiklos yra užtikrinti ir išgauti iš JAV deklaraciją, kad jos ir toliau nepripažins Lietuvos okupacijos ir kad Helsinkio konferencija to nepakeis. Tą pasiekę, mes dabar pereisime į antrąją fazę mūsų nustatyto veiklos plano. Tai stiprins Lietuvos žmonių dvasią, tai mus visus labiau jungs bendram darbui ir visi kartu dirbdami būsimę stipresni.

ninei reakcijai greičiau atsiran-dam plaučių vėžys.

Be to, tyrinėtojai nustatė, kad visus imuninės sistemos pakitimus sukelia tabako dūmų dujinė fazė, jų stebėjimai rodo, jog po gripo infekcijos arba vakcinacijos rūkančiųjų imunitetas yra kur kas mažiau efektyvus ir ne taip ilgai trunka, kaip nerūkančiųjų. Nors nėra tiesioginių faktų, rodančių, kad nuslopinta imuninė reakcija yra tiesioginė rūkinių lėtinų kvėpavimo takų ligų priežastis. Tačiau mokslininkai tyrinėtojai pažymi, kad sutrikusi imuninė reakcija, bent jau pelių, yra grįžtamas procesas: gerokai nusilpusi po 42 dienų "rūkymo" imuninė reakcija pasidaro dar efektyvesnė, kai praėjo 16 savaičių "nustojus rūkyti". jm

Alkoholizmas ir rūkymas didina mirtingumą

Medicinos mokslininkai sako, kad vyrų ir moterų mirtingumas skirtumai reikšmės turi gyvenimo būdas. Esą, pirmiausia reikia paminėti alkoholizmą ir rūkymą, kurie būdingesni vyrams ir didina jų mirtingumą. Mat, dėl girtuokliavimo įvyksta nemažai nelaimingų atsitikimų darbe, daug auto avarių, savivžudybių ir pan. Pavyzdžiui, statistiniai duomenys rodo, kad vyrų mirtingumas dėl nelaimingų atsitikimų susijusių su transportu, esti didesnis už moterų mirtingumą dėl šios priežasties apie 4 kartus. Dėl apsinuodijimo alkoholiu — net 8 kartus, dėl savivžudybių — beveik 5 kartus; nusikęsta vyrų dažnai dėl alkoholio irgi apie 5 kartus daugiau negu moterų. Taigi, siekiant mažinti vyrų mirtingumą, reikia griežtai kovoti su alkoholizmu.

Be to, vidutinę vyrų gyvenimo trukmę trumpina ir pernelyg didelis rūkymas. Medikų įrodymai, kad rūkantis plaučių vėžiu suserga kur kas dažniau, negu nerūkiantis. Pavyzdžiui, nuo plaučių ir bronchų vėžio vyrų į metus miršta 6-7.5 karto daugiau, negu moterų.

Taigi didesnis vyrų mirtingumas — ne tik medicinos problema. Tai svarbi valstybinė ir ūkinė problema. Didesnis vyrų, ypač jaunų, darbingumo amžiaus, mirtingumas sukelia ekonominių sunkumų įmonėms — sunkiau apsirūpinti darbo jėga, išlaikyti reikiamą lyčių proporciją. Atsilepia tai ir gyventojų reprodukcijai. Pagaliau ankstyva vyro mirtis yra didelė tragedija šeimai.

Jūrų liūtas puolė žvejus

Šiaurės Atlanto vandenynė kartą žvejai ištraukė tinklus į dešį, emė išiminti žuvis. Staiga tarp skumbrių bei sardinių jie išvydo stambų negyvą jūrų liūtą.

Pirmasis kapitono padėjėjas nutvėręs už plaukmenų "nukentėjusiam" pradėjo daryti dirbtinį kvėpavimą. Jūrų liūtas atgijo! Simto kilogramų pabaisa, gresmingai riauodama, puolė išgelbėtoją. Tas pabėgo. Ji įsirepekojo į koridorius viršutiniame denyje. Teko žvejams griebtis galingų brandspoitų. Atsildūręs už borto, piktas švečias dar ilgai plaukė paskui laivą, matyt, norėdamas atsisikaiti su žmogumi, išdrįsusiu kilnoti jam plaukmenis ir keliu spaudyti jo pilvą. jm

EVA BARSEVSKY (BARCIAUSKAS)

Mergautinė pavardė Valukas
Buvusi Electrocast Steel Foundry Co. savininkė ir Chairman of the Board

Gyveno Marquette Park apylinkėje, Chicagoje. Mirė rugpjūčio 30 d., 6:30 val. ryto, sulaukus senatvės. Gimė Lietuvoje. Suvalkų gubernijoje, Marijampolės apskrityje, Gudelių parapijoje, Rudeinių kaime. Amerikoje išgyveno 65 metus. Pasiliko dideliame nuliūdime dvi dukters: Isabelle Putrimas (jos vyras Joseph mirė 1974 m.) ir Aldona Davis, 5 anūkai: Eva, Paul su šeima, Joseph, Annette ir Jerome Davis, proanūkas Mark Davis, sesuo Magdalena Bakutis su šeima, brolis Antanas Valukas su šeima, artimas šeimos draugas Albert Davis. Lietuvoje liko broliai Juozas, Kazimieras ir Jurgis. Vėlonės vyras buvo a. a. Joseph Barsevsky ir sūnus a. a. Vytautas Barsevsky. Priklausė prie Lithuanian Chamber of Commerce ir American Lithuanian Citizens Club. Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71st Street. Laidotuvės įvyks antradienį, rugpjūčio 2 d. iš koplyčios 10:00 val. ryto bus atlydėta į Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines. Bus laidojama privačiame šeimos mauzoliejuje. Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse. Nuliūdę: Dukters, žentas, anūkai, sesuo, brolis ir kiti giminiai. Laidotuvių direktorius Donald D. Petkus — Tel. 476-2345.

Mielai draugei

A. + A. BIRUTEI BIELSKIENEI

staigiai mirus, jos vyrui EDŽIUI, dukrelėm RENATAI ir RAMONAI, seseriai GENEI su šeima, tėvams bei visai giminei reiškiamas nuosirdžiausias užuojautą ir kartu liūdime.

Irma ir Gedis Deveikiai
Mykolas ir Zita Deveikiai

Pranešame giminiams, draugams ir pažįstamiems, kad 1975 m. rugpjūčio 28 d., 9:30 val. vak., sulaukus 40 m. amžiaus, mirė mūsų mylima žmona, motina, duklė ir sesuo

BIRUTĖ BIELSKIENĖ NOVİKAITĖ

Gyveno 3012 W. 53rd Pl. Chicago, Ill. Gimė Lietuvoje, Bitėnuose. Amerikoje išgyveno 23 m. Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Edvardas, dvi dukters Renata ir Ramona, tėvai Vladimiras ir Petronėlė Novikaitė, sesuo Genė Sabalauskienė, jos vyras Antanas ir jų vaikai Dalia, Gailė, Viktoras, uošviai Kazimieras ir Sofija Bielskai, vyro sesuo Birutė Vanagienė, jos vyras Liūdas ir jų sūnus Rimantas, teta Josephine Mankus su vyru Antanu, pusesėrė Janė Povilaitis su vyru Mėtu, pusbrolis Walter Dubinskas su šeima bei kiti giminiai Lietuvoje ir Amerikoje. Kūnas bus pašarvotas šeštadienį, rugpjūčio 30 d., 6:00 v. v. Petkaus Marquette koplyčioje, 2523 W. 71st St. Laidotuvės įvyks antradienį, rugpjūčio 2 d. iš koplyčios 9:00 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines. Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse. Nuliūdę: vyras, dukters, tėvai, sesuo su šeima ir giminiai. Laid. direkt. Donald A. Petkus, Tel. 476-2345.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems.

DRAUGAS, antradienis, 1975 m. rugpjūčio mėn. 2 d.

5

Mielai

A. + A. BIRUTEI BIELSKIENEI mirus,

reiškiamas užuojautą vyrui EDVARDUI, dukrelėm RENATAI ir RAMONAI, tėvams, seseriai ir kitiems giminiams. Kartu liūdime

Vena ir Aleksas Lauraičiai
Emilija ir Vytautas Valantinai

Pranešame draugams ir pažįstamiems, jog mirė

A. + A.

GENOVAITĖ KUINYS

PO TEVAIS KASNAUSKAITE

Gyveno Cicero, Illinois. Mirė rugpjūčio mėn. 31 d., 1975 m., 3:15 val. ryto. Gimė Latvijoje. Amerikoje išgyveno 26 metus. Pasiliko dideliame nuliūdime du sūnūs: Jonas, marti Patricia ir Algis, keturios dukros: Genovaitė Steikūnas, Aldona Kiaučūnas, žentas Liudas, Dana Skopas, žentas Edvardas ir viena dukra Lietuvoje — Sabina Mikuckienė, žentas Juozas. Liko taipgi 10 anūkų. Latvijoje sesuo ir kiti giminiai, draugai ir pažįstami. Kūnas pašarvotas Vasaitis-Butkus koplyčioje, 1446 So. 50th Ave., Ciceroje. Laidotuvės įvyks trečiadienį, rugpjūčio 3 d. iš koplyčios 9:00 val. ryto bus atlydėta į Šv. Antano parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines. Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse. Nuliūdę lieka: Sūnūs, marti, dukros, žentai ir visi kiti giminiai. Laidotuvių direkt. Vasaitis-Butkus — Telef. OL 2-1003.

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYŠ MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME — TEVAS IR SŪNUS

TRYŠ MODERNISKOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Tel. GROvenhill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWnhall 3-2108-09

AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorai

OOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas YArds 7-1741

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-8491

STEPONAS C. LACK (LACKAWISZ) IR SŪNŪS

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6877
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4470

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-8572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO ILL. Tel. OLYmpic 2-1008

Ateitininkų sėdimoji stovykloje. Dainavoje. Dr. Algis Norvilas atidžiai stebi, kaip šių dienų jaunas vikingsas ruošiasi užkariauti špyglią ežerą. Nuotr. kun. K. Pugevičiaus

APILINKINIAI MUS

× Švč. M. M. Gimimo parapijos šiluvos novena prasidės parapijos bažnyčioje sekmadienį, rugsėjo 7 d. 2 v. p. p. Tradicinė vieša procesija bus rugsėjo 7 d. 1:30 v. p. p.

× Gražina Marija Bičiūnaitė rugsėjo 20 d. 4:30 v. p. p. susituokia su Martin Santoskin Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje. Gražina yra Julijos ir a. a. Prano Bičiūno dukra.

× Santaros - šviesos federacijos suvažiavime Tabor Farm, Sodus, Mich., rugsėjo 6 d. Pavel Litvinov skaitys paskaitą "The Movement for Human Rights in the USSR".

× Meno kursai ruošiami Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Bus pradėti rugsėjo 17 d. vyks trečiadieniais iki spalio 22 d.

× Cicero šv. Antano parapijos salės prasidės bingo žaidimai ir vyks ketvirtadieniais 7:30 v. v. Pirmi žaidimai rugsėjo 11 d.

× Chicago lietuvių skautų skautiškųjų varžybų šventė gegužinė ruošiasi spalio 5 d. J. Bucha sodyboje, Willow Springs.

× Fr. Hieronymus Petruskis, O. F. M. yra nuširdus "Draugo" skaitytojas Ain Karem vietovėje, Izraelyje. Iš savo labai kuklių pajamų jis užsimokėjo prenumeratos mokesčių ir dar pridėjo 15 dolerių auką. Jis skelbiamas "Draugo" Garbės prenumeratorium. Už auką nuširdžiai dėkojame.

× Sunkų lietuviškos spaudos atliekamą darbą lengvina skaitytojai, savo dienraštį aukomis remdami. Aukų atsiuntė: 2,50 dol. — B. Aukškalnis; po 2 dol. — P. Pakalniškis, Ona Gervydis; po 1 dol. — P. Buronas, Tug. Tyklys. Visiems nuširdžiai dėkojame.

× Roma Mastienė, Chicago, Ill. žinoma mūsų dainininkė — solistė, yra nuolatine "Draugo" rėmėja. Ir šiuo metu siūsdama prenumeratos mokesčių, atsiuntė didesnę auką. Ačiū.

× Cicero Lietuvių Medž. ir Žuv. klubas savo ūkyje prie Antioch, Ill. ant Deep Lake Rd. ruošia didelę gegužinę ir sporto šventę su Dail. A. Petrikonio kūrinių paroda.

Tinklinio rugtynės dalyvauja "Neries", "Vėtros", "Zaros", Kenosha ir Waukegano apylinkės, o taip pat Lietuvių Gydytojų komandos.

Bus praveistas medžioklinių šautuvų šaudymo turnyras. Veiks turtingas bufetas ir baras. Vaikams yra graži vieta pasimaudyti.

Gegužinė įvyksta sekmadienį, rugsėjo 7-tą dieną. Pradžią 10-tą val. iš ryto.

Kviečiamas visus dalyvauti su giminėmis, draugais ir pažįstamais.

Esant blogam orui gegužinė bus atidėta rugsėjo mėn. 14-tą dieną.

× Giedrė Mereckienė dirba Grant Dixon Real Estate kompanijoje ir tarpininkauja perkant ar parduodant nekilnojamą turtą Chicago vakariniuose priemiesčiuose. Telef.: 354-5400.

× Sol. A. Pakalniškys ir pian. V. Smetonas koncertas rengiamas rugsėjo 14 d. 4:00 v. p. p. Jaunimo centre. Rengia MARGUTIS. Bilietai Margitinos ir Margutyje. (pr.)

× Cicero, 49 Avenue ir 18 St., išnuomojamas trijų kamb. butas su balkonu. Vienam ar dviem asmenim. Tel.: 652-4486. (sk.)

CHICAGOS ŽINIOS

100 ŽYMAUSIŲ GAMINIŲ

Chicago mokslo ir pramonės muziejuje nuo rugs. 18 iki spalio 18 d. bus paroda vadinama Šimto žymiausių technikos gaminių.

MAŽUMŲ BALSAS

Uoli mažumų balsuotojų registracija pradėta rugs. 2 d. Registracija rūpinasi rinkimų taryba ir 17 visuomenės organizacijų. Atidaryta 22 registracijų punktai Chicagoje.

NUOSAVYBES MOKESČIAI

Cook apskrity mokesčiai už nejudomą nuosavybę turi būti sumokėti iki rugsėjo 10 d. Po to teks mokėti pabaudą.

SALPAI 42,5 MIL. DOL.

Šį rudenį Chicagoje bus renkamos aukos šalpos organizacijoms, vykdančioms vadinamą "Mercy Crusade" vąj. Norima surinti 42,5 mil. dol.

GAUDO SKUBANČIUS VAŽIUOTI

Illinois policija panaudoja paprastus, neatžymėtus automobilius, kad nepastebėti lengviau galėtų sugauti važiujančius didesniu greičiu, kaip 55 mylios.

PABĖGELIŲ CENTRAS

Katalikų išlaikomas pabėgėlių įkurdinimo centras yra perkeltas į švč. Trejybės vienuolyną 1125 N. Cleaver, Chicagoje. Jis dabar rūpinasi Vietnamo pabėgėliais.

NAUJA LABORATORIJA

Kovai prieš miego ligą Chicagoje padės čia naujai įsteigta laboratorija, kuri tikrins kraują iš visų ligoninių. Spec. įrengimai atskleidžia iš centrinės laboratorijos Atlantoje.

MIRĖ DR. BROOKS

Dr. D. J. Brooks, Chicago Human Resources departamentu komisinerius, mirė M. R. Reese ligoninėje, sulaukęs 66 m. Rugs. 15 d. jam buvo padaryta vidurių operacija.

ZEMĖ PARKAMS

Chicago perka naujus plotus miesto parkams, tam gavusi ketletą šimtų tūkstančių dolerių iš Illinois valstijos iždo.

ATVIRUČIŲ RINKĖJŲ SUVAŽIAVIMAS

Chicagoje rugs. 19-20 d. Midland viešbuty įvyks atvirųjų rinkėjų suvažiavimas. Suvažiavimų ir turizmo biuras skelbia, kad rugsėjo mėnesį suvažiavimai į Chicago sutrauks apie 170,000 žmonių.

CHICAGOS UOSTAS

Norima pagyvinti judėjimą Chicago uoste. Paruoštas įstatymas, kuriuo uostas būtų perimamas miesto žinion, nesikišant Illinois valstijos vadovybės.

× Dr. K. Paprockaitė - Šimaitienė, New York, N. Y., nuširdi "Draugo" skaitytoja ir bendradarbė, parėmė mūsų spaudos darbus pinigine auka. Šia proga ji prisituntė laišką, kuriame rašo, kad "Draugą", kuriam su dideliu malonumu. Dėkojame.

× Aukų prisituntė: po 2 dol. — A. Juozaitis, John Gall; 1 dol. — Juozas Jurkus. Ačiū.

× John Genis, Santa Monica, Calif., mūsų dienraščio nuširdus skaitytojas, atnaujino prenumeratą ir atsiuntė 7 dolerių auką. Nuširdžiai dėkojame.

× Stasys Stembrus, Chicago, Ill., mus pradžiugino didesne auka, kurią jis atsiuntė, atnaujindamas prenumeratą. Dėkojame.

× Jurgis Jurėnas, So. Boston, Mass., prisituntė "Draugui" auką. Ačiū.

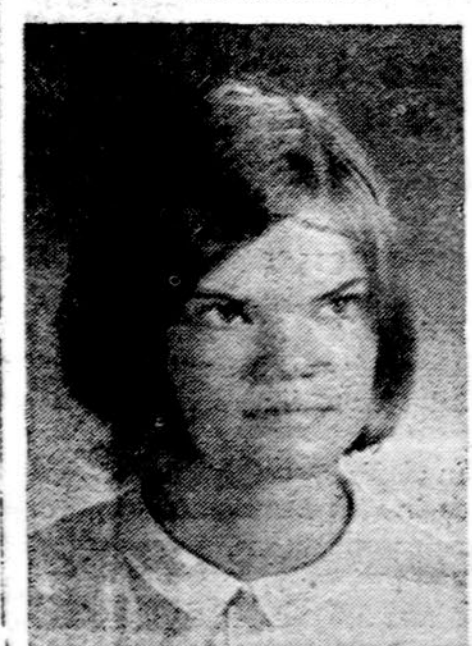
Trys lietuvaitės sesutės Zigimantaitės džiaugiasi lietuvių tautinių spalvų kepuraitėmis 61-osios Pensilvanijos lietuvių dienos metu.

IŠ ARTI IR TOLI

SIBIRAS

— Uojanas, lietuvių statoma gyvenvietė Sibire, yra šiaurinėje Buriatijos dalyje, Baikalo rajone, prie Angoros aukštupio, 150 km į rytus nuo Nižneangarsko. Ši vietovė yra prie 57 paralelės. Žiemą šalčiai siekia 50 laipsnių C. Statomų namų sienos turi būti 40–64 cm storumo. Maskva paskyrė okup. Lietuvai pastatyti daugybę viešųjų pastatų. Terminas: 1981 metai. Kauniečių inžinierių paruoštas Uojano projektas buvo patvirtintas Novosibirsk. Vieta nepalanki statybai. Pamatų viršuje teks kloti armuoto gelžbetonio juostas. Šiuo metu Uojanas pasiekiamas tikti malūnsparniu — nei automobiliu, nei sunkvežimiu negali pravažiuoti. Pažymėtina, kad savo laiku prie šio geležinkelio statybos dirba ir Sibiro tremtinė Elena Juciūtė, šiuo metu gyvenanti Bostone.

J. A. VALSTYBES

— Ramunė Krokytė, Rochester, N. Y., šią vasarą baigė germanistiką Nazarett kolegijoje bakalauro laipsniu. Jaunoji akademikė aktyviai dalyvavo ateitininkų, studentų ir kitose organizacijose, šoko tautinius šokius, dainavo LB chore, mokytojo vietos šeštadieninėje mokykloje, priklausė dramų būreliui. Studijas žada tęsti toliau.

— Washingtono lietuvių palkinikas šimet bus Lietuvo Balsio sodyboje, 10535 Wheatley St., Kensington, Md. rugsėjo 21 d., sekmadienį, pradžia 1 val. Piktą rengia Lietuvių Bendruomenė ir BALFas.

OKUPOUOTOJE LIETUVOJE

— Aldona Sutkutė, Buitinės chemijos gamybinio susivienijimo inžinierė, ir jos sesuo Ina tragiškai žuvo — nuskendo.

— Mirė Aldona Runkienė, Plungės I-osios vidurinės mokyklos mokytoja.

— Mirė Bronė Sokolovienė,

Silalės rajono mokytoja.

— Lietuvos ir Lenkijos keliais vyko vadinamosios "Baltijos draugystės" daugia-dienės dviračių lenktynės, kuriose dalyvavo 14 Sovietų ir jų satelitinio kraštų komandų. Lietuviai (Kauno rinktinė) te-laimėjo 9 vietą, o už lietuvių startavęs rusas V. Filipovas at-važiavo 35-uoju. Geriausiai pa-sirodė lenkai.

— Ieškant naudingų iškase-nų, okupuotoje Lietuvoje kiek-vienais metais išgręžiama 600–800 giliųjų gręžinių. Iš viso po-kario metais išgręžta apie 8.000 gręžinių. Tačiau rezultatai labai menki, nes ligi šiam laikui ne-rasta nei naudingų metalų, nei mineralų, anglies geležies, naf-tos ar kitų žemės gelmių turty-toks kiekis, kuris apsimokėtų eksploatuoti.

— Merkinėje buvo suruošta dailininkų stovykla, į kurią buvo suvažiavę 70 dailininkų.

— Rostocke, Rytų Vokietijoje, vyksta grafikos darbų paro-da, kurioje dalyvauja 121 dai-lininkas iš 9 šalių. Okupuota-jai Lietuvai ten atstovauja S. Krassausko ir A. Makūnaitės darbai.

BRAZILIJOI

— Rugsėjo 22-31 Sao Pau-lo vyksta V-toji metinė Pabal-tiečių paroda, kurioje lietuvių skyrus įstatė 15 Čiurlionio pa-veikslų reprodukcijų su portu-gališkais paaiškinimais. Rugsė-jo 13-14 "Nemuno" tautinių šo-kių grupė dalyvauja IV-toje tarptautinėje folkloro šventėje, kurią kasmet ruošia japonų kultūros draugija. Rugsėjo 7 Šv. Kazimiero parapijos salėje Tautos šventės minėjimas šiais metais sujungtas su Valančiaus šimtmečiu. Rugsėjo 14 Šv. Juo-zapo Vyrų brolija ruošia metinį spaudos balių savaitraščiui "Mūsų Lietuviai" paremti.

— Kun. A. Saulaitis kalbėjo si su istorikais kun. T. Huckel-mann, kuris ruošia veikalą apie Brazilijos bažnytinės provincijos 350 metų sukaktį (1976 me-tais) ir su dr. Jose A. Goncal-ves de Melo. Archeologinio Is-torinio Instituto pirmininku, apie šaltinius, kurie parodytų ar 1625-1655 m. Brazilijos šiaurės rytuose būta lietuvių, atvyku-sių su olandais į Braziliją.

— "Diario Do Grande ABC" įdėjo žinutę apie mūsų tautietį Meldutį Laupinaitį, kuris Ama-zonoje išaugino naują apelsinų medžių rūšį, kurie neša 2-3 ki-logr. svorio vaisius.

PAS LATVIUS

— Anglijos latviai — dvare

Vanagu Federacijos vadovybė

Cathorpe Manor įsigyjamą dva-ro centre susirinko posėdin lie-pos 12 d. ir aptarė tos nuosavy-bės aptvarkymą ir panaudoji-mą. Tai istorinė diena, kai įvy-talko pirmasis DVF valdybos po-sėdis sename Anglijos dvare, kur tolimesnį jo likimą nulems latviai, kur skambės latvių kal-ba ir daina ir šeiminkaus lat-vių ūkvedžiai. Posėdžio svar-biausia tema buvo šios naujos nuosavybės sutvarkymas ir pa-talpų pritaikymas senelių prie-glaudai, klubo ir kitų kultūrinių įstaigų — bibliotekos ir t. p. l-rengimas. Šios nuosavybės tvar-kytojai G. Ritis ir A. Šilis pa-darė pranešimą apie ruošiamus planus ir dabar jau vykdomus darbus. DVF valdyba kreipėsi į savo skyrus kviedama į darbų talką tautininkus su savo įran-kiškais, kad bendromis jėgomis kuo trumpesniu laiku paruoštų patalpas, kad galėtų priimti gyventojus ir pradėti normalų šios nuosavybės panaudojimą. Valdyba taip pat nutarė kreip-tis į tautiečius aukoti darbo į-rankius, baldus, virtuvės reik-tmenis ir kiekvieną šiam ūkiui reikalingą daiktą. Pertvarkymo ir patalpų perstatymo darbus taip pat reikalingos lėšos ir val-dyba dar kartą kreipėsi į tau-tiečius talkininkauti, aukojant ar skolinant pinigų. A. T.

AUSTRALIJOJE

— "Spastic Childrens"—pro-tinai atsilikusį paralyžuotųjų vaikų globos draugija rugsėjo 15 d. po vakarinių pamaldų Lie-tuvių Katalikų centro salėje buvo suruošusi filmų vakarą. Buvo parodytos gražios spalvo-tos filmos iš Azijos tautų ir pa-tios draugijos veiklos, kaip glo-bojami, lavinami tie nelaimin-gieji paralyžuotieji vaikai. B. Stalbiene su pagalbininkėm vi-sus dalyvius pavaišino kavute ir pyragais, o visas rengi-nys buvo Aldonos Stalbitės kandidatūros į grožio karalaitės konkurso parėmimui.

Prof. Kest. Skrupskelis kalba apie marksizmą LFB studijų savaitėje Kennebunkporte, Maine.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

DARIAUS GIRENO LITUANISTINĖ MOKYKLA

Per ištisus metus tylėjusios ir dirbusios svarbų lietuvišką darbą, lietuviškos mokyklos rug-sėjo mėnesį prabyla į lietuvišką visuomenę. Ne tam, kad pasidi-džiuotų milžiniškais darbais, ne tam, kad pasigirtų savo ypatin-gais sugebėjimais, bet kad pran-eštų nežinantiems, kad tokios mokyklos egzistuoja. Nė viena mokykla kalnų nenuverčia, jos dirba pagal išgales, pagal sun-kias sąlygas. Apie tai dažnai prisimenama spaudoje.

Dariaus Gireno mokykla yra viena iš dviejų šeštadieninių mo-kyklų, veikiančių Chicago miesto sienose. Ji yra įsikūrusi dideliame jaunimo židinyje — Jaunimo centre. Svetimo Tary-bos nustatytas kursas išeinamas per aštuonius metus. Veik-lia ir vaikų darželis. Užsiregis-travus bent dešimčiai sunkiau kalbančių ir suprantančių lietu-viškai, atidaroma speciali klasė. Dėstomi šie dalykai: lietuvių kalba ir literatūra, Lietuvos is-torija ir geografija, tėvynės pažinimas, tikyba, dainavimas ir tautiniai šokiai. Mokytojauja patyrę mokytojai. Tikybos pa-mokų metu mokiniai supažindi-nami su Lietuvos religiniais pa-pročiais ir dabar išleistomis kro-nikomis, paruošiami pirmajai šv. Komunijai. Dainavimą dėsto, jaunimo mylimas muz. Faustas Strolia. Tautinių šokių metu bus ruošiamasi dalyvauti sekan-čiųjų metų didžiojoje tautinių šokių šventėje. Pamokos prade-damos 9 val. ryto ir baigiamos 1 val. po pietų. Dėka mecenatės B. Bredelienės, mokykla turi i-sigijusi naujų mokslo priemo-nių, kurios naudojamos pamokoms pajavairinti.

Šių mokslo metų registracija prasideda rugsėjo 6 d. 9 val. ry-to ir tęsis iki 12 val. dienos. Registracijos metu bus galima įsigyti vadovėlių, pratimų, są-siuvinių ir lietuviškų skaitinių. Pamokos prasidės rugsėjo mėn. 13 d. normaliu laiku, Jaunimo centro patalpose. Jaunimo cen-tras yra vienintelė visoj išeivi-joje vieta, kurioje telpa: vaikų darželis, pradžios ir aukštesnio-jai mokykla bei lituanistinis ins-titutas. Pradėjęs dvasia, baigia subrendusiu ir susipratusiu lie-tuviu. Jaunimo centre yra ir daugiau pasaulinio masto kultū-rinių institucijų.

Lietuvių kalba yra neįkainuo-jamos vertės dvasinis turtas, li-tuanistinės mokyklos ne tik mo-ko tą brangiąją kalbą, bet ug-do ir tautinę dvasią, paruošia jaunus kovotojus iš Lietuvos laisve.

Mielas skaitytoju, perskai-tęs šį straipsnį nenumesk į šalį, bet pasiskų tai lietuvių šeimai, kuri neleidžia savo vaikų į lie-tuvišką mokyklą. Paragink, kad nuvykęs į artimiausią lietuvišką mokyklą užregistruotų savo vai-kus.

J. Plačas

PASIRUOŠIMAS MOKSLO METAMS LEMONTE

Nauji mokslo metai Lemonto Maironio lituanistinėje mokyk-loje prasidės rugsėjo 7 d., šešta-dienį, ir tęsis 33 šeštadienius iki kitų metų birželio mėnesio. Per vasarą tėvų komitetas ir mokyklos vadovybė mokslo me-tų pradžiai ruošėsi, registravo mokinius, planavo programą ir kvietė mokytojus.

Tėvų komitetas ir mokyklos vadovybė neseniai turėjo posėdį išdininko A. Karazijos namuo-se, kuriame aptarė visus mo-kyklos reikalus. Posėdyje daly-vavo ir LB Lemonto apylinkės pirm. Kazys Laukaitis. Praėju-sių metų išlaidos buvo per 8,000 dol. Panaši suma pramatoma ir šiais metais. Mokslas kainuos 60 dol. už vieną mokinį iš še-lmos, 65 dol. už du, ir 70 dol. už tris ar daugiau mokinių iš vie-nos šeimos.

Pamokos bus kiekvieną šeš-

tadienį po 4 valandas (nuo 9 val. ryto iki 1 val. p. p.). Mo-kykloje yra vaikų darželis, 8 pradžios mokyklos skyriai, 4 aukštesniosios mokyklos klasės, ir 2 specialios klasės mažai lie-tuviškai kalbantiems. Naudoja-masi amerikiečių mokyklos (Central School) patalpomis 410 McCarthy Road, Lemont, Illinois. Vadovaujamas JAV LB švietimo tarybos paruošta programa, kuri su švietimo ta-rybos vadovybės pritarimu yra atitinkamai pakeista, papildyta ir pritaikinta šių dienų lietuvių vaikų mokslo lygiui ir supratimui. Bus dėstoma lietuvių kal-ba, gramatika, literatūra, isto-rija, geografija, tautinis auklė-jimas, dainos ir tautiniai šo-kiai. Bus ruošiamos ekskursi-jos ir mokinių parengimai. No-rima, kad mokykla būtų kiek galima daugiau įdomesnė ir mielesnė lietuvių vaikams.

Katalikų vaikams, kurių tėvai to pageidauja, bus specialios ti-kybos pamokos kiekvieną šeš-tadienį ryte nuo 8:30 val. iki 9:00 val. Mokys kapelionas kun. dr. Feliksas Gureckas, talkina-mas eilės mokytojų. Bus vado-vaujami Chicago ir Joliet vys-kupijose einama tikybos pamo-kų programa, tačiau dėstoma lietuvių kalba.

Mokinių registracija vykdo-ma paštu per mokyklos direk-torių (V. Kamantas) 1110 69th Str., Darien, Ill. 60559, telef 968-7598) ir jau daugelis šei-mų iš anksto užsiregistravo. Pirmą mokslo dieną rugsėjo 6 d., šeštadienį, 10 val. iš ryto bus galima užsimokėti pinigų už moksą, nusipirkti vadovė-lius, knygas, sąsiuvinus.

Tą dieną 10:30 val. r. mo-kykloje (410 McCarthy Rd., Le-mont), bus metinis tėvų susi-rinkimas, kuriame bus pateikti trumpi pranešimai, patvirtintos apyskaitos ir išrinktas naujas tėvų komitetas. Kadencija bai-gias tėvų komitetas jau gavęs sutikimus kandidatuoti į naują tėvų komitetą iš 7 tėvų (išrink-ti reikia 5), tad susirinkimas nereikės vieniems kitus privar-tauti kandidatuoti. Tuo pačiu metu, kada vyks susirinkimas, bus trumpos pamokos klasėse, kuriose mokiniai susipažins su savo mokytojais ir pradės dar-bą.

Per praėjusius metus labai daug tėvų komitete dirbo pirmi-ninkė Milda Povilaitienė, M. Balčiauskas, A. Breimeris, A. Karazija, R. Šarauskienė ir V. Soliūnas. Mokyklą labai rėmė visi apylinkių lietuviai. Ypatin-gai daug visokios paramos ir pagalbos gauta iš LB Lemonto apylinkės, kuri vien tik pin-gais davė per 1,000 dol. mokyk-los išlaikymui.

Lemonto Maironio lituanisti-nei mokyklai 1975-76 mokslo metais vadovaus direktorius Vytautas Kamantas ir vicedi-rektoriai Antanas Breimeris. Mokykloje dirbs 19 mokytojų, kurie bus pristatyti tėvams ir mokiniams pirmą mokslo dieną.

Tėvų komitetas ir mokyklos vadovybė nutarė mokslo me-tų pradžios pamaldas ruošti ne pir-mą šeštadienį, kada vyksta re-gistracija ir mokami pinigai, bet antrą šeštadienį, kada jau vyksta normalus mokslo. Tad pamaldos bus šeštadienį, rugsė-jo 13 d.

Mokytojų taryba jau nuo pa-vasario dirbo ir planavo šių mokslo metų programą ir jos vykdymą. Galutinis mokytojų posėdis prieš mokslo pradžią bus trečiadienį, rugsėjo 3 d. mokyklos direktoriaus namuo-se.

Lemonto Maironio lituanisti-nės mokyklos tėvų komitetas, mokytojai ir LB Lemonto apy-linkės valdyba kviečia visus ar-timų ir tolimų vietovių lietuvių šeimas leisti savo vaikus į li-tuanistinę mokyklą. J. M.